Nr. 3. Kraków, dnia 31 marca 1923 r. Rocznik XLIV.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Sekretarjat prezydjalny Magistratu.

Przedpłatę przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń", która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz Mkp. 3000, wraz z opłatą pocztową.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

TADEUSZ PRZEORSKI,
radca Magistratu.

Redukcja urzędników, a sanacja finansów Państwa i miast.

(Dalszy ciąg).

II.

Przechodząc do omówienia zagadnienia redukcji personalu w Gminie miasta Krakowa zaznaczyć należy, że tu sprawa personalu łączy się u nas ściśle ze sprawą zakresu działania Magistratu. Terytorjalnie zakres ten osiągnął swe maksymalne granice z chwilą przyłączenia Podgórza do Krakowa tj. w roku 1915, w którym miasto Kraków przejęło cały personal urzędowy podgórski w liczbie kilkudziesięciu osób na swoj etat.

Przedmiotowo zakres ten — w przeciwieństwie do obowiązującego w b. zaborze rosyjskim dekretu o samorządzie miejskim z 19 lutego 1919 przekazującego miastom tamtejszej dzielnicy tylko samorząd gospodarczy — obejmuje

a) samorząd gospodarczy t. j. zarząd majątkiem i dobrem gminnem i troskę o wszystko, co w tych granicach służyć może do wygody i do dobrobytu ogólnego,
b) tak zw. własny zakres działania ustalony dla wszystkich miast Małopolski ustawami gminnemi z r. 1862, 1866, 1889 i 1896,
c) zakres administracyjny władzy politycznej I. instancji.

Ten stan prawny i faktyczny, trwający od r. 1861 tj. przeszło 60 lat, jest przyczyną organicznego zlania się i zespolenia wzajemnego agend wymienionych powyżej trzech zakresów działania, tak, że dzisiaj faktycznie trudno byłoby określić granice między jednym a drugim i oznaczyć w wielu wypadkach, co należy do własnego, a co do poruczonego zakresu działania. — Fakt ten jest zresztą dowodem celowości i właściwości systemu prawno-administracyjnego, będącego podstawą ustroju samorządowego w Małopolsce, w szczególności zaś samorządu miast o własnym statucie, zgodnego z teorją samorządową, że samorząd jest sprawowaniem pełnej administracyjnej władzy państwowej przez miejscowe czynniki obywatelskie.

Zdać sobie trzeba sprawę, że zakres działania samorządu miejskiego wogóle, a w Krakowie w szczególności, ciągle się zwiększa. Pomijając terytorjalny wzrost miast — zwiększają się wymagania i potrzeby czasu — podyktowane wzrostem ludności, wyższą jej kulturą, zdobyczami wiedzy, w dziedzinie hygjeny, wygody, bezpieczeństwa publicznego, komunikacji, wyglądu estetycznego, wogóle wszystkimi temi przejawami życia społecznego, w których najlepsze urządzenie należy do własnego zakresu działania w najściślejszym tego słowa znaczeniu.

Równolegle wzrasta i t. zw. własny zakres działania w zrozumieniu przyjętem przez ustawy gminne z roku 1862 i 1866 stanowiące właściwie część zakresu poruczonego — agendy bowiem ustawami temu samorządowi przekazane, a to cała policja miejscowa stanowi bezsprzecznie część ogólnej pracy administracyjnej Państw.

W ostatnich latach szereg ustaw choćby wspomnieć tylko ustawę mieszkaniową, o rozbudowie miast, sanitarną, o policji weterynaryjnej, szkolną,

wszystkie ustawy wyborcze, ustawa o zasileniu finansów, ustawa o ubezpieczeniu od ognia, ubezpieczeniu pensyjnem i wiele innych rozszerzają ciągle t. zw. własny zakres działania samorządu miejskiego, zmierzając powoli ale stale do przelania całej administracji państwowej w obrębie miasta na Magistraty.

W debatach nad sanacją finansów miasta Krakowa, poruszano niejednokrotnie w pewnych sferach, konieczność ograniczenia zakresu działania, w szczególności oddania Rządowi politycznego zakresu działania, tj. zakresu działania państwowej władzy administracyjnej I. instancji.

Rozpatrując szczegółowo zakres działania Magistratu krakowskiego na podstawie obowiązujących przepisów, przeważna część agend Biura prezydjalnego, Wydziału I a, II a, III b, IV, V, VI a, VI b, VII, wszystkie agendy Budownictwa Oddział A i B, Biura statystycznego, Urzędu mieszkaniowego, Biura aprowizacyjnego, przeważna część agend miejsk. Urzędu Zdrowia i Urzędu weterynaryjnego — należą do własnego zakresu działania, zakres polityczny stanowią tylko:

we Wydziale I a — sprawy wodne, kolejowe, budowy w rejonach fortecznych i niektóre cmentarne,

we Wydziale I b — sprawy porządku na drogach publicznych, regulaminy drogowe, przekroczenie ruchu kolejowego,

we Wydziale II b — egzekucya podatków i należytości państwowych,

we Wydziałach III a i III c wszystkie sprawy przemysłowe,

we Wydziale III b sprawy z ustawy o rybołostwie, łowieckiej, ochrony pożytecznych ptaków, niszczenia szkodników, przewozu środków żywności, wywozu,

we Wydziale IV sprawy wyznaniowe, przymusu szkolnego i nadzoru nad szkolnictwem prywatnem,

we Wydziale V sprawy obywatelstwa państwowego, zmiany nazwisk, metrykalne, małżeńskie i wojskowe,

we Wydziale VI sprawy kas chorych, ubezpieczeń od wypadków, ubezpieczeń pensyjnych, sprawy szpitalne i sanitarno-karne.

Wszystkie inne sprawy należą do tak zwanego własnego zakresu działania.

Jak z powyższego zestawienia wynika, poruszona myśl oddania zakresu politycznego państwowego, sprzeczna zresztą z teorją samorządu a motywowana koniecznością zredukowania wydatków administracyjnych wobec pozostawienia gminie wykonywania nadal całej policji miejscowej, stanowiącej gros czynności urzędowych Magistratu, — rozwiązania spodziewanego, to jest znacznego zmniejszenia tych wydatków nie spowoduje.

Myśl ta powinna być zresztą i z innych powodów raz na zawsze usuniętą z porządku dziennego miarodajnych czynników Gminy miasta Krakowa. Rezygnacja z administracji politycznej jest cofnięciem się we własnym rozwoju na 60 lat wstecz, jest zrezygnowaniem z praw niezwykle doniosłych, z praw, o które samorząd walczył w świecie setki lat, które w dzisiejszym zwłaszcza układzie stosunków w Rzeczypospolitej stanowią bodaj czy nie najważniejszy i najzdrowszy przywilej miasta, o którego uzyskanie walczą od lat 4 miasta b. zaboru rosyjskiego, a od lat 30 średnie miasta Małopolski.

Łączność administracji politycznej z interesami Gminy jest tak wielka, że rozdział ich musiałby się najfatalniej na tych ostatnich odbić.

Przejęcie administracji politycznej przez Rząd wprowadziłoby nową instancję w mieście dla postępowania i decyzji — Magistratowi zaś nie oszczędziłoby pracy przygotowawczej, zarówno formalnej, tj. spełnianej na zlecenie starostwa, jak i merytorycznej, koniecznej do zajęcia stanowiska w imieniu gminy jak i obrony interesów miasta i jego mieszkańców.

Przejęcie zakresu administracji politycznej postawiłoby pozatem zarówno gminę, jak jej ludność, we wszystkich sprawach w ogromną zależność od starostwa grodzkiego, co rzecz naturalna, musiałoby mieć na liczne interesy i zadania gminy, z administracją polityczną ściśle związane, wpływ bardzo niekorzystny, nie mówiąc już o faktycznem uszczupleniu władzy prezydenta i obniżeniu powagi i prestige'u Magistratu w mieście.

W tym stanie rzeczy, gmina musiałaby nadal utrzymywać liczny sztab urzędników, a ewentualna, zresztą w minimalnych rozmiarach możliwa redukcja personalu, nie stałaby w żadnym stosunku do szkód, jakie utrata politycznego zakresu działania gminie i ludności by przyniosła.

Dowodów cyfrowych nie trzeba daleko szukać, wystarczy powołać się na daty dotyczące personalu urzędowego miasta Warszawy, mającego tylko gospodarczy samorząd a przewyższającego znacznie liczbą pracowników wszystkie ministerstwa razem, oraz przypatrzeć się stosunkom w magistratach średnich miast, liczących zwykle dwa razy tyle personalu, co mają odnośne starostwa. I te bowiem magistraty załatwiają lwią część agend administracji państwowej w poruczonym zakresie działania na zlecenie starostw.

Wracając do szczegółów omawianego problemu zaznaczyć należy, że liczba personalu urzędniczego i pomocniczego wynosiła w Magistracie przed wojną w r. 1914 — 425 osób, po przyłączeniu Podgórza przybyło 25 — razem 450 osób. Ilość ta w ciągu wojny wskutek konieczności tworzenia licznych biur wojennych doszła do maksymalnej wysokości 677 w roku 1918 - w latach następnych obniżyła się i wynosi obecnie 428 tj. bezwzględnie mniej niż w roku 1914. Jeżeli uwzględni się wzrost terytorjum i rozszerzenie zakresu działania — redukcja ta jest bardzo znaczna. Bardzo też wątpliwem jest, czy dalsza redukcja personalu w Magistracie miasta Krakowa jest możliwa do przeprowadzenia.

W wymienionej poprzednio cyfrze urzędników obejmuje etat konceptowy urzędników z akademickiem wykształceniem 152 posad, w tem prawniczych 74, lekarskich 30, chemików 2, weterynarzy 7, techników 39 — etat urzędników z wykształceniem szkół średnich 206 posad, w tem rachunkowych 63, technicznych 18, targowych 7, kancelaryjnych 118 — etat urzędników z niższem wykształceniem 70 posad — razem 428 posad.

Z powyższych posad obsadzonych jest w dziale prawniczym 58, w dziale służby lekarskiej 24, chemików 2, weterynarzy 6, techników 26, rachunkowych 60, — techników ze średniem wykształceniem 13, targowych 5, kancelaryjnych 111, urzędników kancelaryjnych z niższem wykształceniem 55, razem 352, zatem 76 posad jest nieobsadzonych. Resztę personalu w ogólnej cyfrze 428 stanowią nieetatowi pomocnicy kancelaryjni.

Przeprowadzona przed paru miesiącami ankieta wykazała minimalne zapotrzebowanie samego referatu prawno-administracyjnego na 191 osób, w tem 58 referentów prawniczych, 47 referentów ze średniem wykształceniem, 52 urzędników kancelaryjnych oraz 37 sił pomocniczych — gdy dotychczas w dziale tym pracuje łącznie zaledwie 169 osób. Zważywszy, że szereg osób w dziale tym zatrudnionych przekroczyło dawno 60 rok życia i 35 lat służby — redukcja personalu w tym najważniejszym dziale administracji miejskiej posunięta została chyba bardzo daleko.

Nie lepiej przedstawiają się stosunki w etacie technicznym, gdzie brakuje do pełnej etatowej obsady 18 urzędników, który to stan możliwy jest jedynie obecnie przy stagnacji budowlanej i braku środków na remont dróg, chodników i rozbudowę miasta, w etacie lekarskim, gdzie wakuje 6 posad, i w etacie kancelaryjnym, w którym nieobsadzonych jest 22 posad, rachunkowym 3, targowym 2.

Obecne warunki gospodarcze nie będą jednak trwać wiecznie, i prędzej czy później przy nastaniu normalnych stosunków administracyjnych zajść musi konieczność wypełnienia luk w istniejącym obecnie zespole urzędników.

Nadmienić przytem należy, że powyższą liczbą urzędników obsadza Magistrat swoje urzędy pomocnicze centralne jak dziennik podawczy, ekspedyt, kancelarję doręczycielską, archiwum, dalej urzędy zewnętrzne, jak 9 biur komisarjatów obwodowych, wreszcie częściowo zakłady i instytucje miejskie jak Radę szkolną, zakład czyszczenia miasta, archiwum akt dawnych, Muzeum przemysłowe, Zarząd cmentarza, Zarząd ogrodów miejskich, Areszty miejskie, Zakłady ceramiczne i kuchnie wojenne. W tym stanie rzeczy cyfra 428 sił urzędniczych, jaką Magistrat obecnie zatrudnia, jest faktycznie minimum tego, co dla sprawności administracyjnej niezbędnie jest koniecznem.

Uwzględniwszy choroby, urlopy, nadzwyczajne czynności, ewentualny wzrost agend w przyszłości, przejścia w stan spoczynku, konieczność wychowania i wykształcenia przyszłych szeregów urzędników, należy cyfry powyższe podwyższyć

w referacie prawniczym .	do liczby	65
„ pomocniczym	„	55
„ w dziale kancelar.	„	60

normalny przeto stan dla samego referatu administracyjno-prawnego wynosić winien ogółem 210 osób.

Z tych samych przyczyn należałoby dążyć do uzupełnienia personalu technicznego, lekarskiego i weterynaryjnego. Kraków należy do miast niezwykle rozległych, wymagających ze względu na nierozwiniętą sieć komunikacyjną, niehygieniczne położenie, wiejsko-miejski skład ludności i olbrzymie zadania przemiany tego miasta na miasto nowoczesne, szczegółowej pieczołowitości i dozoru administracyjnego, a co zatem idzie, wystarczającego i dobrze ukwalifikowanego personalu urzędowego.

W tych warunkach o dalszej redukcji personalu niepodobna myśleć.

Doc. Dr. TOMASZ JANISZEWSKI.

Ogólny program rządowy w sprawie osiedleńczo-mieszkaniowej w r. 1919.

(Dalszy ciąg).

Przechodzę do drugiej sprawy, właściwej sprawy mieszkaniowej, odziedziczonej jeszcze z czasów przedwojennych, którą wojna i pięć lat trwający zastój ruchu budowlanego jeszcze pogorszyły. Niema jednej jakiejś recepty, którąby zastosowana mogła rozstrzygnąć zawiłą sprawę mieszkaniową i takiego jednego sposobu jej rozstrzygnięcia ani rząd, ani Wy Panowie wskazać nie jesteście w stanie. Całkiem zadawalająco i ostatecznie sprawa mieszkaniowa da się rozstrzygnąć tylko stopniowo, po latach, w miarę wzrostu oświaty i ogólnej kultury, a co zatem idzie większego zrozumienia znaczenia zdrowia i życia ludzkiego dla narodu i zrozumienia wpływu, jaki wywiera mieszkanie na zdrowie i życie ludzkie. Mogę jedynie przedstawić Panom, jaki jest program rządu, na najbliższy czas, jaką drogą należy kroczyć, żeby sprawa nie zeszła na manowce i nie stała się łupem szkodliwej, karygodnej, bezwzględnej spekulacji, jak to widzimy w wielu innych dziedzinach naszego życia ekonomicznego i społecznego.

Ministerstwo zdrowia publicznego zajęło się przedewszystkiem opracowaniem i wprowadzeniem w życie dekretu z dnia 11 stycznia 1919 r. o ustanowieniu państwowego nadzoru mieszkaniowego. Powołano dotąd urzędy mieszkaniowe w 15 miejscowościach. Fachowi urzędnicy do spraw mieszkaniowych istnieją w 25 miejscowościach. 194 miejscowości posiada inspekcje mieszkaniowe. Urzędów rozjemczych utworzono dotąd 9.

Celem każdej akcji mieszkaniowej rządowej lub samorządowej, powinno być dostarczenie dostatecznej ilości, tanich, wygodnych, higjenicznych, małych mieszkań dla niezamożnej i średnio zamożnej pracującej ludności. Żeby módz tanio i higjenicznie budować, trzeba mieć tani grunt, tani kredyt budowlany, tanie materjały budowlane i tanią robociznę. Widzimy zaraz, jak te warunki w obecnych czasach trudne są do urzeczywistnienia. Rząd dbać musi i będzie dbał o to, by grunta budowlane, domy i czynsze nie stały się źródłem bezwzględnej i karygodnej spekulacji, jak to było przed wojną i jak to stać się mogło tem łatwiej w obecnych czasach. Uchwałą sejmową z dnia 10 lipca 1919 r. wszystkie grunta podmiejskie rządowe mają przejść na własność gmin miejskich. Sprawa ta jest w toku. W celu uzyskania taniego gruntu pod budowę, Ministerstwo zdrowia publicznego, opracowało projekt ustawy dla byłego Królestwa Kongresowego. „O pra-

wie budowy". Takie prawo posiada już zabór austrjacki. Prawo budowy będzie można nabyć taniej niż sam grunt, bo właściciel nie pozbywa się przytem własności gruntu. Do obniżenia cen gruntów budowlanych w miastach, przyczynić się też może odpowiednie ustawodawstwo podatkowe, jak podatek od przyrostu wartości gruntu, opodatkowanie parcel budowlanych według istotnej ich wartości, a nie zwykłym podatkiem gruntowym, odpowiednie ustawy komasacyjne, wogóle odpowiednia polityka gruntowa miejska.

Żeby dostarczyć taniego kredytu na budowę tanich, higjenicznych domów, na zakup terenów materjałów budowlanych lub ich wytworzenie, Sejm uchwalił już przed ferjami na wniosek Ministerstwa zdrowia publicznego ustawę o „Funduszu mieszkaniowym", wzorowaną na podobnych ustawach zagranicznych, a zmodyfikowaną przezemnie stosownie do naszych potrzeb i stosunków. Fundusz mieszkaniowy ma być zasilany rok rocznie na każdy okres budżetowy. Na pierwsze półrocze obecnego roku fundusz mieszkaniowy rozporządza 12 miljonami, przeznaczonemi na pożyczki i ma prawo poręki do wysokości 150 miljonów marek. Rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy wyjdzie w najbliższym czasie *).

Ministerstwo zdrowia publicznego zainicjowało opracowanie ustawy o ulgach budowlanych przy budowie domów o tanich i higjenicznych mieszkaniach. Bez tych ulg budowa tanich domów byłaby niemożliwa, przepisy ustawy budowlanej, szczególniej w Małopolsce, są ostre, a niektóre z nich przy budowie tanich, małych domów są zbyteczne, natomiast zastosowane podrażałyby znacznie budowę, że wyliczę tylko wysokość pokoji, szerokość sieni, jakość i szerokość schodów, ogniotrwałe zabezpieczenie strychów. Ustawę tę o ulgach budowlanych opracowuje Ministerstwo robót publicznych.

Ministerstwo zdrowia publicznego opracowało też ustawę o przymusowem lokowaniu kapitałów żelaznych towarzystw asekuracyjnych, funduszów sierocych i innych na hipotece tanich, małych domków, dalej ustawę o utworzeniu państwowego instytutu wydawania listów zastawnych mieszkaniowych. Wyż wymienione ustawy dają możność otrzymania taniego kredytu kooperatywom, gminom i innym instytucjom społecznym. Wszystko to jednak nie wystarcza, trzebaby zaangażować i kapitał prywatny, któryby mógł być użyty na budowę domów, pałaców i wil dla ludzi zamożnych, ustawa bowiem o ochronie lokatorów nie tyczy się nowo wybudowanych domów. Przeniesienie się ludzi zamożnych do wygodniejszych mieszkań, lub własnych domów, spowodowałoby opróżnienie pewnej ilości mieszkań w starych domach, podlegających ustawie o ochronie lokatorów, co wpłynęłoby do pewnego stopnia na złagodzenie ostrego głodu mieszkaniowego. Ale kapitał prywatny miejscowy przyzwyczajony już w czasach przedwojennych, szczególniej w b. Kongresówce, do wysokich procentów, a obecnie ciągnąc bez trudu szalone zyski z rozmaitych spekulacji, nie widzi dla siebie interesu w przedsiębiorstwach budowlanych, bardziej kłopotliwych i mniej zyskownych. I to jest jednym z powodów, dlaczego prywatny ruch budowlany nie ożywił się po wojnie. Nie mają racji ci, którzy twierdzą, że ustawa o ochronie lokatorów zabija przedsiębiorczość budowlaną prywatną, ustawa ta bowiem nigdy nie tyczyła się i nie tyczy się nowo wybudowanych domów. Trzeba zatem starać się o kapitał zagraniczny. Być może, że słuszny jest wniosek P. Prezydenta miasta Warszawy, który proponuje zaciągnięcie zagranicą dużej pożyczki, długoterminowej w walucie zagranicznej, spłacalnej przez długi szereg lat, wraz z procentami w tejże walucie. Ze względu na obecny stan naszej waluty i na uzasadnioną nadzieję, jej poprawy, kombinacja ta wydaje się korzystna. Grupa dzielnych ludzi, stojących poza Ministerstwem zdrowia publicznego, zawiązała już taką spółkę polsko-amerykańską. Biorąc czynny udział w dyskusjach z Amerykanami, którzy taką spółkę proponowali, wiem jednak, że z tego źródła pieniędzy prędko spodziewać się nie możemy. Wiem z całą pewnością, że na ten kredyt zagraniczny możemy liczyć jedynie dopiero po uchwaleniu konstytucji przez Sejm, ustaleniu się naszych granic politycznych i zaprowadzeniu wewnętrznego ładu w państwie.

Na razie więc liczyć musimy na własne siły.

W razie nawet uzyskania taniego gruntu pod budowę i taniego kredytu, to jeszcze koszta budowy wypadną drogo, tak że czynsz będzie stosunkowo wysoki, bo robocizna jest droga. Żeby można było zniżyć do możliwych granic wysokość czynszu, możnaby liczyć na udzielanie taniego materjału budowlanego np. drzewnego przez rząd i na obniżenie taryf przewozowych w celu zwiezienia tego materjału.

Żeby obniżyć koszta robocizny, należałoby użyć funduszów wypłacanych obecnie bezrobotnym, na częściowe pokrycie kosztów robocizny przy budowie. W końcu domy budowane w tych czasach możnaby zwolnić częściowo lub całkowicie na pewien czas od podatków. Możnaby też zaprowadzić ogólny podatek mieszkaniowy. Nad ujęciem prawnem tych wszystkich spraw pracuje ministerstwo zdrowia publicznego i niezadługo wystąpi z odpowiedniemi wnioskami.

Co do polityki osiedleńczo-mieszkaniowej, jaką należy prowadzić, to jestem zdania, że w razie ujęcia tej sprawy przez gminy, rząd lub instytucje społeczne, najodpowiedniejszym i najracjonalniejszym sposobem jej rozwiązania jest dążenie do decentralizacji osiedli miejskich przez budowę miast-ogrodów lub dzielnic podmiejskich.

Oto są wszystko sposoby i środki dążące do ułatwienia budowy tanich, higjenicznych domów i do obniżenia czynszu. Niezależnie jednak od tego wszystkiego, co powyżej powiedziałem, należy uwzględnić i uprzytomnić sobie jeden niezbity fakt zasadniczy, bezwzględny imperatyw chwili obecnej, że jesteśmy w przymusowem położeniu i że przystąpić do budowy domów jesteśmy wprost zmuszeni. Jesteśmy

*) Niestety rząd w następnych latach nie dotował odpowiednio tego funduszu, natomiast udzielił dużych kredytów rozmaitym bankom, przez co sam pchnął sprawę kredytu budowlanego na drogę spekulacji.

w podobnem położeniu, jak gdyby zagrażał nam istotny głód. Żeby uniknąć śmierci głodowej, nabywamy środki żywności skądbądź i za każdą cenę. Podobnie przedstawia się sytuacja mieszkaniowa w obecnej chwili. Każdy miesiąc pogarsza sprawę mieszkaniową u nas, z każdym miesiącem głód mieszkaniowy stanie się ogólniejszym i groźniejszym. Dlatego budowę domów rozpocząć musimy, czy to będzie rząd, czy gminy, czy kooperatywy, czy kapitał prywatny. Nic nie pomogą dyskusje i teoretyczne wywody, po przygotowaniu koniecznych, odpowiednich ustaw, do budowy przystąpić trzeba. W pierwszym rzędzie do budowy przystąpić powinien rząd i gminy. Niektóre miasta, jak Kalisz, już do budowy przystąpiły i zorganizowały tę sprawę w sposób godny naśladowania.

Ministerstwo zdrowia publicznego brało żywy udział w utworzeniu i bierze udział w pracach kooperatywy mieszkaniowej urzędniczej. Kooperatywa ta liczy około 1000 członków. Robotnicy powinni tworzyć takie kooperatywy mieszkaniowe i korzystać z funduszu mieszkaniowego. Wszelkie podobne usiłowania popierać będzie rząd wedle możności skutecznie.

Parę słów jeszcze w sprawie stosunku rządu do samorządów, o którym tu była mowa w dyskusji. Identyfikowanie stosunków naszych obecnych, z tymi, które panowały w byłych zaborach, jest niewłaściwe i szkodliwe. W niewoli istniało przeciwieństwo pomiędzy obcym, wrogim rządem, a samorządem krajowym. Kto u nas przez nieświadomość wprowadza te same pojęcia, działa ze szkodą naszych stosunków wewnętrznych. Pomiędzy rządem, a samorządem niema i nie może być u nas w państwie polskiem sprzeczności. Rząd jest u nas w pewnych sprawach niejako wyższą instancją samorządów. Wszystkie ustawy projektowane przez Ministerstwo zdrowia publicznego dają samorządom całkowitą inicjatywę działania i całe bezpośrednie wykonawstwo. W sprawie mieszkaniowej w art. 3 ustęp 3 zasadniczej ustawy sanitarnej z 19 lipca 1919 roku nałożono na gminy „pieczę nad należytem pomieszczeniem ludności w mieszkaniach i nadzór nad stanem zdrowotnym mieszkań". Ostatnia ustawa o obowiązkach gmin miejskich dostarczania mieszkań, ułożona na podstawie dokładnej znajomości rzeczywistych stosunków panujących w dużych i małych naszych gminach, tak w Małopolsce, jak i w b. Królestwie Kongresowem, daje gminnym urzędom mieszkaniowym daleko idące prawa.

Z drugiej jednak strony nasze ustawy muszą jednocześnie zapewnić rządowi jako wyższej instancji i organowi nadzorczemu możność kontroli, a w razie potrzeby możność zmuszenia samorządów do wypełniania obowiązków wynikających z obowiązujących ustaw. Jestem przekonany, że nasze samorządy spełnią należycie swoje zadanie, ale zapewniam, że gdyby znalazły się gminy, któreby nie chciały lub nie mogły z powodu braku środków finansowych pełnić obowiązków nałożonych przez ustawy, to rząd potrafi pierwsze na mocy ustaw do tego zmusić, drugim, postara się wedle możności dopomódz. Należy dobrze zrozumieć ten wzajemny stosunek, który jest jasny i prosty: rząd samorząd muszą się wzajemnie wspierać i dopełniać. Mam nadzieję, że dzisiejsza dyskusja przyczyni się choć w części do wzajemnego zrozumienia się, poznania i sparaliżowania wichrzenia tych nieuświadomionych społecznie jednostek, które chciałyby zamącić ten dobry wzajemny stosunek.

W związku z tą sprawą muszę wspomnieć o wniosku warszawskiego urzędu mieszkaniowego. Przeciwko temu wnioskowi muszę powiedzieć parę słów. Wniosek jest pozbawiony rzeczowych motywów. Wniosek ten proponuje, aby załatwianie spraw osiedleńczo-mieszkaniowych przenieść z Ministerstwa zdrowia publicznego do Ministerstwa spraw wewnętrznych*), a jedynym motywem ma być ten, że ponieważ władza nadzorcza nad samorządami należy do Ministerstwa spraw wewnętrznych przeto, żeby nadzór nad działalnością gmin w dziedzinie mieszkaniowej mógł być przez Ministerstwo spraw wewnętrznych sprawowany, należy tam przenieść sprawę mieszkaniową. Rozumując w ten sposób, można również dobrze żądać, by do Ministerstwa spraw wewnętrznych przenieść załatwianie spraw szkolnych, komunikacyjnych, skarbowych i td. Takie ujęcie sprawy polega na nieznajomości istoty ustroju administracyjnego, niestety z tym mylnym poglądem spotykamy się dość często.

Trzeba sobie raz dobrze uprzytomnić fakt, że z chwilą kiedy wskutek ogromnego rozrostu agend sanitarnych sprawy te zostały wydzielone z Ministerstwa spraw wewnętrznych, które było dotąd prawie wyłącznym organem nadzorczym samorządów, to logicznie i konsekwentnie wraz z wydzieleniem tych agent sanitarnych wydzielił się z Ministerstwa spraw wewnętrznych również i nadzór nad działalnością gmin w dziedzinie spraw sanitarnych. W przeciwnym bowiem razie Ministerstwo zdrowia publicznego działałoby w oderwaniu od samorządów, a Ministerstwo spraw wewnętrznych, żeby módz nadal spełniać nadzór nad gminami w dziedzinie spraw sanitarnych musiałoby mieć u siebie te same organa sanitarne, które już są w Ministerstwie zdrowia publicznego. Takie podwajanie organów nadzorczych sanitarnych byłoby dziwolągiem administracyjnym. Jedyny argument, motywujący wspomniany wyżej wniosek nie wytrzymuje krytyki, upaść powinien przeto i sam wniosek. Gdyby wnioskodawca mógł udowodnić, że Ministerstwo zdrowia publicznego niema w sprawie mieszkaniowej programu działania, że działa mało energicznie, to byłby to motyw dostateczny, do oddania tych spraw w inne ręce. Ale cała dzisiejsza dyskusja świadczy zupełnie o czem innem. Ministerstwo zdrowia publicznego ma jasny i wyraźnie wytknięty program działania. Ten program wprowadza w życie konsekwentnie i systematycznie, a stanowczość swoją co do kontroli stosowania się gmin do obowiązujących ustaw miało już sposobność zadokumentować. Zresztą rozgraniczenie działalności poszczególnych Ministerstw nie należy do kompetencji dzisiejszego zebrania, jest to wewnętrzna sprawa rządu.

*) Po mojem ustąpieniu w grudniu 1919 roku sprawy mieszkaniowe przeszły po części do Ministerstwa spraw wewnętrznych i trzeba skonstatować, że przez 3 lata sprawa ta nie ruszyła się z miejsca. Stracono z wielką szkodą dla państwa najcenniejszy czas.

Kończąc uważam, że dzisiejsze zetknięcie się rządu z przedstawicielami samorządów przyczyni się do lepszego poznania potrzeb gminnych, a z drugiej strony do zapoznania się z programem rządowym i z jego dotychczasową działalnością na polu mieszkanionem, co będzie z korzyścią dla sprawy.

Dr. RYSZARD REINER
st. Radca Magistratu.

Podstawy rozbudowy miast.

(Dalszy ciąg).

Dla przeprowadzenia jednak budowy miasta sam plan rozbudowy jeszcze nie wystarcza.

Jeżeli bowiem Zarząd miasta czy to drogą dobrowolnej umowy z właścicielami gruntu, czy też przez wywłaszczenie uzyskał grunt pod ulice i ulicę otworzył, to mimo to przyległe do ulic działki budowlne nie zawsze nadają się pod budowę, a przynajmniej nie zawsze w takim stopniu, jakby tego wymagać należało ze względów gospodarczych, zdrowotnych i estetycznych. Choćby bowiem plan rozbudowy starał się przez stosowny podział bloków budowlanych, przez odstąpienie od prostego kierunku ulic zastosować się do działek budowlanych, to działki te częstokroć nie otrzymają mimo to takiego kształtu, żeby je można było stosownie do przepisów ustawy budowniczej zabudować.

Niejednokrotnie okaże się potrzeba sprostowania granic, zmiany kształtu lub połączenie działek.

Konieczność zastosowania nawet przymusu regulacyjnego i komasacyjnego występuje jaskrawo w następujących przypadkach:

a) Gdy dane granice parcel zbiegają się pod kątem ostrym lub rozwartym z linją regulacyjną ulicy. W Krakowie były nawet z tego powodu pomysły, by urządzać ulicę o linjach zębatych. Ulica np. Płuczki, gdzie ten przypadek zachodzi, miała być dlatego nazwaną „Zębatą“. Jak fatalnie takie ulice wyglądają, można widzieć przy ul. Salinarnej (Dz. XXII) w Krakowie.

b) Gdy działki mają nieodpowiedni kształt lub ze sobą się zazębiają (np. w Krakowie grunty prywatne przy ul. Starowiślnej z gruntami kolejowymi lub grunty prywatne i grunty gminne między młynówką a ul. Czarnowiejską i Aleją Mickiewicza).

c) Gdy działki są wąskie a długie. (Np. w Krakowie w dz. Krowodrzy grunty mają przeważnie kształt zagonów o niewielkiej szerokosci a kilkuset metrowej długości).

d) Gdy nowo zaprojektowana ulica zabiera całą parcelę lub zostawia nieznaczne skrawki. Jeden zatem właściciel traci całą swą nieruchomość lub otrzymuje niezabudowalny skrawek, a sąsiadowi z tyłu nie tylko zostawia się całą parcelę ale nadto daje mu się dla niej front. Tę niesprawiedliwość usuwa przeprowadzona na czas regulacja granic.

Licząc się z tem zarządy miast niechętnie przystępują do rozszerzania ulic kosztem płytkich parcel, na czem cierpią stosunki komunikacyjne. Przykład: Rensumpcja uchwał Rady miejskiej w Krakowie co do szerokości ulic Nowowiejskiej i Racławickiej.

e) Gdy wzdłuż ulicy są płytkie parcele, które tylko po skomasowaniu z tylnymi gruntami dadzą się zabudować (nowo otwarta ulica w Dz. XVII przy parceli 1707).

Tworzenie zatem działek racjonalnych polegać może na regulowaniu kształtu poszczególnych działek, na zwiększaniu działek przez wcielenie do nich działek mniejszych, lub ich części, wreszcie na łączeniu kilku działek.

Jeżeli w danym bloku gruntów leży kilka takich nie dających się zabudować działek, to właściciele ich mogą w drodze wzajemnych rokowań przeprowadzić ich uregulowanie. W ten sposób jednak dałoby się to przeprowadzić tylko wtedy, gdyby wszyscy ludzie byli należycie uświadomieni i skłonni do zgodnego załatwienia sprawy. Warunki te jednak rzadko zachodzą. A ponieważ przy regulacji granic każda prawie działka musi uledz zmianie, wystarczy nieraz brak zgody właściciela jednej parceli, ażeby starania wszystkich spełzły na niczem, a regulacja odwlokła się na wiele lat.

Doświadczenia zaś poczynione we wszystkich prawie miastach wskazują, że przez zaniedbanie we właściwym czasie stworzenia działek racjonalnych, rozwój budowlany miasta może być zagrożony, bo w razie wzmożenia się ruchu budowlanego można stanąć wobec braku zdatnych pod budowę parcel pomimo olbrzymich niezabudowanych obszarów miast i ich sfer interesów, przewidzianych ustawą o reformie rolnej.

Jeżeli wskutek oporu właścicieli nie dojdzie do utworzenia racjonalnych działek, to stanowisko władz może być dwojakie, zależnie od tego, czy grunt graniczy z istniejącą już ulicą, czy też leży w otwartem polu i dopiero przez założenie ulic stanie się zdatnym pod budowę.

W pierwszym przypadku nie mogą władze budowlane stale sprzeciwiać się zabudowaniu nieuregulowanych gruntów, o ile parcele odpowiadają mniej więcej przepisom ustawy. Przez zabudowanie jednak tych gruntów przed uregulowaniem granic reszta parcel jest dla budowy z reguły straconą, a conajmniej zepsutą.

Takich spraw było wiele w Krakowie. Np. ostatnio w Dzielnicy Podgórze zatwierdzono plany na dom na parceli nieforemnej i przez zaniechanie regulacji granic, uniemożliwiono sąsiadowi racjonalne zabudowanie parceli.

Jeżeli zaś właściciele z własnej inicjatywy nie przystąpią do założenia ulicy, potrzebnej do zabudowania ich gruntów, to i Gmina wstrzyma się z urządzeniem ulicy z urzędu możliwie najdłużej, ponieważ utworzenie ulicy nie zawsze przyczyni się do powstania działek, nadających się do zabudowania.

W obydwóch przypadkach wynikają szkody tak dla osób prywatnych jak i dla ogółu.

Właściciele gruntów ponoszą ekonomiczne straty, a interes publiczny cierpi pod względem hygienicznym i estetycznym.

Zabudowanie ostrokątnych albo niekształtnych gruntów przy istniejącej już ulicy, o ile wogóle jest możliwe, pociąga za sobą stale straty materjalne dla właścicieli. Przez nieforemność parceli wzrastają koszta

budowy, zmniejsza się wartość mieszkań, psuje się rozkład ubikacji, utrudniony jest dostęp światła i powietrza.

Literatura fachowa i praktyka miast zagranicznych wykazują natomiast szereg korzyści, które wynikają z akcji, zmierzającej do racjonalnego tworzenia działek budowlanych nawet w drodze przymusowej.

Działalność bowiem taka:

1) Umożliwia celowe zużytkowanie działek budowlanych nawet wbrew woli i nieuzasadnionemu oporowi jednostek.

2) Polepsza stosunki materjalne wszystkich interesowanych.

3) Zapobiega szkodliwemu pod względem gospodarczym i zdrowotnym sposobowi zabudowania.

4) Zabezpiecza ogół właścicieli danego kompleksu gruntowego przed uporem złośliwych jednostek. Sprawy majątkowe uboższych chroni przed przewagą zamożniejszych, a więc silniejszych ekonomicznie właścicieli.

5) Chroni mieszkańców poszczególnych dzielnic od długoletnich niedogodności komunikacyjnych i zwalnia od sąsiedztwa zanieczyszczonych i odłogiem leżących parcel.

6) Umożliwia uporządkowane zabudowanie miasta.

7) Ukróca spekulację gruntową, podbijającą w górę ceny parcel, a wzmaga podaż gotowych do zabudowania gruntów.

8) Obniża ceny gruntów, co jest (oczywiście znów w czasach normalnych) jednym ze środków do zwalczania nędzy mieszkaniowej w miastach.

9) Zwalnia gminę, a więc wszystkich opłacających podatki od niepotrzebnych kosztów wywłaszczania.

Zanim sprawę przymusu komasacyjnego unormowano w drodze ustawodawczej, była ona przedmiotem ostrej krytyki. Twierdzono, że przymusowa zamiana parcel jest jaskrawym zamachem na prawo własności.

Zarzut to niesłuszny.

W wielu państwach, także w Polsce obowiązują ustawy, odnoszące się do przymusowej komasacji gruntów rolnych.

Jeżeli ustawowy przymus usprawiedliwiony jest na wsi, gdzie ludność jest o wiele więcej przywiązana do ziemi, to tembardziej może być dopuszczony w mieście. Przy komasacji gruntów miejskich otrzymuje każdy właściciel swą własność wprawdzie w innej postaci, ale conajmniej o tej samej wartości co poprzednia, a najczęściej nawet większej, bo na miejsce nienadającego się do zabudowania obszaru, zyskuje gotową do budowy parcelę. Własność podlega we wszystkich państwach wywłaszczeniu, a to w tym celu, aby mimo opozycji jednostek możebne było przeprowadzenie kolei, dróg wodnych i innych urządzeń, przynoszących pożytek ogółowi. Wywłaszczony otrzymuje zamiast kawałka gruntu odszkodowanie pieniężne. Przy komasacji gruntów prawo własności jest mniej ograniczone, bo tu zamiast jednego gruntu, otrzymuje się inny lepszy, a i interes publiczny jak wyżej wykazano zyskuje na tem.

Zresztą prawo własności gruntu nie jest nieograniczone, co podkreśla wyraźnie art. 98 konstytucji polskiej.

Każda ustawa budowlana nie jest niczem innem, jak ograniczeniem prawa własności w interesie dobra publicznego.

Nie dziwią nikogo na przykład zakazy ustaw bud., że wolno zabudować tylko $^4/_5$ parceli i tylko do pewnej wysokości. W niektórych częściach miasta zakazane jest urządzanie zakładów przemysłowych itd. Takie rozporządzenie gruntem, stanowiącym własność prywatną, jest uznane wszędzie za potrzebne dla dobra powszechnego. Są to ograniczenia większe niż przymus komasacyjny. Rozczulanie się nad losem właścicieli, którym się przymusowo grunty ureguluje, byłoby wprost rzeczą śmieszną u nas w Polsce, gdzie mamy ustawę o reformie rolnej, która zezwala najmniejszy nawet obszar gruntu wywłaszczyć na podstawie kauczukowego przepisu o nieprawidłowem zagospodarowaniu.

Tu zaznaczyć należy, że mimo wprowadzenia w życie ustawy, normującej regulację gruntów budowlanych, rzadko tylko przychodzi do przymusowego zastosowania przepisów takiej ustawy.

Wystarcza zazwyczaj możność zastosowania przymusowych środków, aby opornych skłonić do zgody.

Co do ustawodawstwa w sprawie komasacji podnieść należy, że sprawę tę unormowano kilkoma ustawami. Najważniejszą dla nas jest ustawa specjalna dla m. Frankfurtu n. M. z 28 lipca 1902, bo ustawa od 28 lipca 1911 obowiązuje w Poznaniu, a w innych miastach b. zaboru pruskiego od r. 1918 (od w prowadzenia ustawy mieszkaniowej). W b. zaborze austr. i rosyjskim dotychczas ustawy komasacyjnej dla miast nie wydano.

W b. zaborze rosyjskim po raz pierwszy zajęto się regulacją działek budowlanych w r. 1916. Mianowicie rozporządzeniem Generał-Gubernatorstwa warszawskiego z dnia 1 listopada 1916 (Dz. Rozp. Gen.-Gub. Nr. 56, poz. 211) unormowano sprawę komasacji gruntów dla m. Kalisza, zburzonego przez niemców. Rozporządzenie to pozostawił w mocy art. 38 ustawy polskiej z dnia 2 marca 1920, Nr. 24, poz. 143 o organizacji odbudowy technicznej wsi, miast i miasteczek. Ustawa ta obowiązuje w b. zaborze rosyjskim i austrjackim i normuje w art. 18—34 już zasadniczo sprawę tworzenia racjonalnych działek budowlanych jednak tylko w niektórych miejscowościach, zniszczonych przez wojnę. Miejscowości te wymienione są szczegółowo w § 18 rozp. Ministerstwa robót publ. z 17 maja 1920, Nr. 43, poz. 264.

Przepisy o tworzeniu racjonalnych działek przedstawiają się w skróceniu następująco:

Przy odbudowie wsi, miast i miasteczek (osad) i zdrojowisk należy dążyć do racjonalnego zabudowania.

Działalność ta obejmuje:

a) racjonalne uregulowanie kształtu poszczególnych działek bez zmiany ich obszaru i wartości.

b) tworzenie działek powiększonych przez wcielenie do nich działek mniejszych lub części działek, gdy odrębne zabudowanie jednych i drugich nie od-

powiadałoby wymaganiom zdrowotności, bezpieczeństwa albo względom gospodarczym i estetycznym, lub gdy tego wymagają względy sanacji bloków budowlanych, realizacja planów regulacyjnych lub inny interes publiczny.

c) łączenie kilku działek, należących do jednego właściciela. Środki te w razie potrzeby mogą być stosowane łącznie, przyczem działki mogą uledz przełożeniu. O tem komu ma przypaść własność działki powiększonej decyduje kolejno: ugoda stron, wzgląd na zabezpieczenie możności odbudowania się w tym samym bloku, oraz na stosunki gospodarcze, wreszcie los.

Przy łączeniu działek ciężary hipoteczne, obciążające działki poszczególne jednego właściciela przenosi się z urzędu na nowo powstałą działkę, jeżeli poprzednie działki, z których powstała nowa działka, były jednakowo obciążone; w razie niejednakowego obciążenia porządek ciężarów ustala się w drodze dobrowolnego porozumienia się wierzycieli i właściciela; w braku porozumienia muszą wierzyciele przyjąć bez wypowiedzenia i bez odszkodowania spłatę wierzytelności w każdej chwili, poczynając od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o złączeniu.

Jeżeli w miejsce jednej działki przydzielono właścicielowi inną działkę, prawa, na działkach tych ciążące, przechodzą z dawnej działki na nową. Jeżeli działki te są różnej wartości, płaci ten, kto na zamianie zyskuje, wynagrodzenie, które przeznaczone jest w pierwszej linji na zaspokojenie wierzycieli danej działki.

We wszystkich powyższych przypadkach służebności, które stały się bezprzedmiotowe, gasną bez wynagrodzenia.

Służebności, potrzebne dla racjonalnego zabudowania, winny być ustanowione z urzędu za wynagrodzeniem lub bez wynagrodzenia.

Właściciele nieruchomości, życzący sobie przeprowadzenia regulacji, winni wnieść prośbę pisemnie lub ustnie do Biura Odbudowy i wyłuszczyć w niej przyczynę i potrzebę żądanej czynności.

Województwo zatwierdza przedłożoną mu ugodę stron; w razie, gdy uzna ugodę za nieodpowiadającą celom odbudowy, lub w barku ugody, wydaje orzeczenie o potrzebie, przedmiocie i rozmiarze zmian w działkach budowlanych, orzeka zarazem o zniesieniu i ustanowieniu służebności, o wysokości wynagrodzenia za odjęte działki lub ich części i za zlikwidowane i ustanowione prawa, oraz o wysokości i rozkładzie kosztów dochodzenia komisyjnego“.

Przez wydanie tych przepisów rzeczy samej jeszcze nie załatwiono wyczerpująco, bo ograniczono ją tylko do miejscowości, zniszczonych przez wojnę. To też tak ze strony Rządu jak i poszczególnych gmin przygotowano projekty ustaw o przymusie tworzenia racjonalnych działek budowlanych.

Dla miasta Krakowa opracowano projekt takiej ustawy jeszcze przed wojną. Projekt ten o 17 §§-ach dozwala przeprowadzić przymusowo uregulowanie granic, komasację i nowy podział, jeżeli parcele budowlane, położone w kompleksie gruntów objętych planem regulacyjnym, lub uchwalonemi linjami regulacyjnemi i budowlanemi ulic i placów z powodu swego położenia, kształtu, lub rozmiarów nie nadają się z osobna pod budowę. Uregulowanie granic względnie komasację przeprowadza Magistrat albo:

a) z urzędu na podstawie uchwały Rady miejskiej albo

b) na wniosek większości interesowanych do których należy więcej, niż połowa powierzchni gruntów, mających uledz komasacji.

Projekt ustawy budowniczej dla Lwowa z r. 1921 zajmuje się omawianą w niniejszym artykule sprawą w § 18 pod tytułem „Komasacja“. Rzecz przedstawiona jest krótko w jednym §-fie. Projekt nie zawiera przepisów proceduralnych. Brak ten powinien być uzupełniony. Tenor reszty przepisów jest zgodny z projektem krakowskim.

Rządowy projekt powszechnej ustawy budowlanej z r. 1921 załatwia trafnie i celowo sprawę tu rozpatrywaną w art. 27—39. Postępowania jednak nie określa, pozostawiając to rozporządzeniu wykonawczemu.

Ten przepis należałoby zmienić w tym kierunku, że sposób rozporządzenia regulacji działek ma być szczegółowo ustalony miejscowymi przepisami budowlanemi.

Dodać należy, że w projekcie krakowskim jak i lwowskim przestrzega się ściśle zasady autonomji miast. Ta rzecz nie jest w projekcie rządowym ściśle postawiona i dlatego miasta powinnyby postarać się o taką stylizację przepisów projektu rządowego, aby autonomja miast, wyłączonych z powiatów, w niczem nie była uszczuploną.

Jakkolwiek same ustawy o regulacji miast, jeszcze miast tych nie rozbudują, stanowią jednak podstawę dla prac regulacyjnych, bez których o rozbudowie miast mowy być nie może.

W ten sposób byłaby przedstawiona sprawa planów rozbudowy i przekształcenia parcel budowlanych. Dalsze kwestje, dotyczące rozbudowy miast, tj. sprawy nabywania gruntów przez gminy i budowa domów gminnych będą przedmiotem osobnego artykułu.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

L. 1796/1923
I. b.

Kraków, dnia 15 marca 1923 r.

Komunikacja w Aleji 3-go Maja.

ROZPORZĄDZENIE.

W myśl rozporządzenia Magistratu z dnia 4 kwietnia 1912 L. 20421, zakazaną jest w czasie od 1 marca do 1 listopada jazda wszelkiemi wozami motorowemi (samochody, motocykle itp.) na całej Aleji 3-go Maja na błoniach wzdłuż Parku Dra Jordana i toru wyścigowego, począwszy od Aleji Zygmunta Krasińskiego, aż do punktu skrzyżowania się Aleji 3-go Maja z drogą prowadzącą do Zwierzyńca i Łobzowa.

Przypominając powyższy zakaz, Magistrat wzywa niniejszem do ścisłego jego przestrzegania i zawiadamia, że przekroczenie powyższego rozporządzenia karane będą w myśl obowiązujących przepisów.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

L. 3748/1923
I. b.

Kraków, dnia 26 marca 1923.

Opłaty za składanie materjałów budowlanych na ulicach i plantach.

ROZPORZĄDZENIE.

Na zasadzie postanowienia § 15 ustawy budowniczej dla miasta Krakowa z dnia 18 lipca 1883 L. 63 Dz. ust. i rozp. kraj. Magistrat podwyższa w myśl uchwały Rady miasta z dnia 6 maja 1921 z dniem 1 kwietnia 1923 opłaty za składanie materjałów budowlanych na ulicach i placach miasta następująco:

Za zajęcie 1 m^2 powierzchni placu lub ulicy opłacać należy:

a) za każdy tydzień w starych dzielnicach miasta, tj. w dzielnicy I. do VII. . . . . . . Mk. 60
b) za każdy tydzień w gminach przyłącz. Mk. 30

Inne postanowienia rozporządzenia Magistratu z dnia 29 kwietnia 1889 L. 4048 pozostają nadal w mocy.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 3716/1923
I. b.

Kraków, dnia 26 marca 1923.

Regulamin utrzymania czystości i porządku.

ROZPORZĄDZENIE.

Magistrat przypomina przepisy objęte rozporządzeniem z dnia 30 marca 1922 L. 4056/1922/I. b., wydane na podstawie przepisów Regulaminu utrzymania porządku i czystości w mieście Krakowie z dnia 24 sierpnia 1884 L. 5874, oraz postanowień Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 10 czerwca 1921 r. Dz. ust. Nr. 55 poz. 346, a dotyczące utrzymania czystości i porządku w mieście, które w streszczeniu opiewają:

1) Każdy właściciel realności jest obowiązany zarządzić i dopilnować, aby w porze letniej, t. j. w czasie od 1 kwietnia do 30 września, codziennie do godziny 5 rano chodniki i ścieki obficie zlewano wodą, a następnie dokładnie je oczyszczano; zamiatanie chodników bez uprzedniego pokropienia wodą jest zakazane.

Śmieci należy składać na kupkę obok ścieku, po stronie ulicy, skąd je uprzątną wozy miejskie.

W czasie posuchy należy chodniki zlewać po raz drugi po południu, a podczas upałów po raz trzeci o godz. 5 po południu. Zamiatanie chodników wieczorami jest zakazane.

W czasie ulewnych deszczów obowiązani są stróże realności podnosić kratki ściekowe uliczne, celem szybkiego spływania wody i zapobieżenia zalewaniu ulic i chodników.

2) Sienie, schody, korytarze i ganki, podwórza zejścia do suteryn i piwnic należy codziennie do godziny 9 rano starannie zamiatać, a przynajmniej raz na tydzień dokładnie wymyć.

3) Obejścia domów, parcele, ogrody utrzymywać należy w należytym porządku, a nagromadzone tam śmieci, błoto, rumowisko itp. odpadki bezzwłocznie wywieść na miejsca przez Magistrat oznaczone.

4) Wychodki, pisoiry, należy starannie oczyszczać i doły kloaczne często opróżniać.

Równocześnie przypomina Magistrat przepisy obwieszczenia z dnia 28 lutego 1922 L. 3410/922/I. b. dotyczące utrzymania urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w stanie zdatnym do użytku i obowiązku umożliwienia korzystania z tych urządzeń osobom, dla których urządzenia te są przeznaczone.

Wszelkie przekroczenia postanowień objętych rozporządzeniem niniejszem, jakoteż wszelkich innych postanowień dotyczących utrzymania czystości i porządku w mieście, karane będą surowo w myśl obowiązujących przepisów.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 2065/923.
akc.

Kraków, dnia 17 marca 1923 r.

Podwyższenie opłat mytniczych.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu na zasadzie ustawy z dnia 24 października 1919 r. Dz. ustaw Nr. 88 poz. 479, rozporządzeniem z dnia 15 marca 1923 M. S. W. 1695 zatwierdziło uchwałę Komisji administracyjnej Rady miasta z dnia 6 marca 1923, dotyczącą podwyższenia opłat mytniczych, pobieranych w mieście Krakowie na mocy dekretu nadwornego z dnia 25 września 1860.

Według powyższej uchwały opłaty mytnicze wynosić będą począwszy od dnia 20 marca 1923 r. za każde przekroczenie rogatki tak w kierunku do miasta jak i z miasta następujące kwoty:

1) od każdego zwierzęcia domowego w zaprzęgu . . . . 250 Mk.
2) od każdego zwierzęcia domowego idącego luzem . . . . 100 „
3) od automobilu osobowego . . . . . . 1500 „
4) od automobilu ciężarowego . . . . . 1500 „
5) od wozów, doczepionych do automobilów ciężarowych, od każdej doczepki 1500 „

Pobór wymienionych opłat odbywać się będzie w myśl obowiązujących przepisów tylko przy przekroczeniu rogatki w stronę miasta w podwójnej wysokości.

Przepisy, dotyczące uwolnienia od opłaty mytniczej, pozostają niezmienione.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

L. 1988/923 akc. Kraków, dnia 19 marca 1923

Przedłużenie prawa poboru opłaty gminnej od spirytuozów.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że Tymczasowy Wydział Samorządowy w porozumieniu z Województwem Krakowskiem zezwolił Gminie m. Krakowa rozporządzeniem z dnia 12 lutego 1923 L. W. 3647/I na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 6 grudnia 1922 L. 6338/D.O /IV. na przedłużenie prawa poboru opłat gminnych od napojów spirytusowych w wysokości zatwierdzonej reskryptem z dnia 18 maja 1922 r. L. W. 14194 do końca roku 1923.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 1320/923 wet. Kraków, dnia 10 lutego 1923.

Rozwóz mięsa i wędlin po mieście.

OBWIESZCZENIE.

Utrzymując w mocy roporządzenie Magistratu z dnia 23 lutego 1883 r. L. 2781 Magistrat wydaje ze względów policyjno-sanitarnych następujące rozporządzenie odnośnie do rozwożenia mięsa w Krakowie:

1) W obrębie miasta Krakowa wolno rozwozić mięso z bitych zwierząt, skóry, trzewia, łój, kości w większej ilości i dziczyznę w wozach zaprzęgowych względnie wózkach ręcznych, skonstruowanych w następujący sposób:

a) wewnątrz wyłożonych blachą cynkową;
b) z wierzchu na czerwono lakierowanych, zaopatrzonych pokrywą wypukłą z blachy pomalowanej na kolor czerwony;
c) zaopatrzonych na tylnej ścianie wozu: liczbą wozu i nazwiskiem właściciela;
d) zawsze wzorowo czystych wewnątrz i zewnątrz i stale w stanie wyżej opisanym utrzymanych.

Do zarządzenia wyszczególnionego pod *b)* zastosować się muszą interesowani najpóźniej do końca lipca b. r. Do tego czasu zaś zezwala Magistrat na użycie wozów szczelnie zamkniętych, krytych należycie czystą płachtą w ten sposób, by mięso i t. p. było w całości przykryte.

2) Wędliny, wyroby pochodzenia zwierzęcego, tłuszcze, podrób, kości, odnóża i drób bity mogą być przewożone w powyżej opisanych wozach, jednak ułożone w koszach plecionych, względnie w małych ilościach mogą być przenoszone, jednak zapakowane lub w przykrytych koszach.

Wyżej podanych artykułów spożywczych niewolno przenosić ręcznie nieopakowanych lub nienakrytych.

3) Przemysłowcy, którzy trudnią się rozwozem mięsa w wozach zwykłych, nie wyłożonych dotąd blachą, winni najdalej do dnia 1 maja b. r. urządzić wozy według powyższych przepisów wyszczególnionych pod *a), c), d),* do tego zaś czasu winni mieć zawsze czyste, wyprać się dające płachty, któremi będą wozy te wyścielać i okrywać mięso w ten sposób, aby było zupełnie zakryte przed okiem przechodniów i dokładnie zabezpieczone od zanieczyszczenia błotem lub pyłem ulicznym.

4) Przy przewozie mięsa nie wolno nikomu siadać na mięsie lub na okryciach mięsa, ani też dotykać nogami.

5) Przy ładowaniu mięsa na wóz lub przy wyładowaniu do jatki względnie na stragany i stanowiska targowe, niewolno nikomu dotykać mięsa nieczystemi rękami, brudnem ubraniem lub głową.

6) Osoby, cierpiące na jakąkolwiek chorobę zakaźną lub skórną, oraz brudno ubrane, muszą być od wszelkich czynności przy ładowaniu lub przewożeniu mięsa usunięte.

7) Zwierząt rzeźnych lub hodowlanych, jak również drób żywy nie wolno transportować wozem lub wózkiem przeznaczonym do rozwozu mięsa.

8) Niniejsze rozporządzenie obowiązuje także przemysłowców zamiejscowych, dowożących do Krakowa mięso, drób i t. p. wyroby pochodzenia zwierzęcego.

9) Wzywa się więc wszystkich pp. rzeźników, masarzy i przedsiębiorców, którzy trudnią się przywożeniem do miasta i rozwożeniem po mieście mięsa, aby się do niniejszego rozporządzenia ściśle stosowali, gdyż w przeciwnym razie narażą się na dotkliwe grzywny i usunięcie z ulicy wozów nieodpowiadających postanowieniom niniejszego rozporządzenia.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

OGŁOSZENIE

Taryfa tramwajowa.

Kraków, dnia 4 marca 1923 r.

Magistrat miasta Krakowa na zasadzie ust. 3 regulaminu tramwajowego wydaje następujące ogłoszenie taryfy tramwajowej zatwierdzonej uchwałą Rady miasta z dnia 21 lutego 1923 r. a mianowicie:

Ceny biletów jazdy na wszystkich linjach prowadzonych przez Krakowską Spółkę tramwajową, wynoszą począwszy od dnia 2 marca 1923 r.:

a) dla osób dorosłych . . . . 300 Mkp.
b) dla urzędników państwowych, robotników i żołnierzy do sierżanta włącznie . . . . 150 „
c) dla dzieci do lat 10 i młodzieży szkolnej . . . . 60 „
d) bloku obejmującego 50 biletów . 14.500 „
e) karty miesięcznej . . . . 30.000 „

Po godzinie 10-tej wieczór obowiązują ceny podwójne odnośnie do biletów pod *a, b, c, d,* wymienionych. Od wszystkich biletów, z wyjątkiem pod *c)* wymienionych, tudzież od kart miesięcznych, należy przy kupnie uiścić podatek gminny.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

OGŁOSZENIE

Taryfa tramwajowa.

Uchwałą Rady miasta z dnia 22 marca 1923 r. zatwierdzono następującą taryfę jazdy tramwajem z dniem 1 kwietnia 1923 r. w życie wejść mająca, wedle której ceny biletów jazdy wynosić mają:

1) dla osób dorosłych . . . . 500 Mkp.
2) dla urzędników państwowych, robotników, oficerów i żołnierzy . . 300 „
3) dla dzieci do lat 10 i młodzieży szk. 100 „
4) za pakunki . . . . 500 „
5) za kartę miesięczną . . . . 55.000 „
6) za blok obejmujący 50 biletów . . 24.500 „

Po godzinie 10-tej wieczór obowiązują ceny podwójne. Wyrażonemi pod 1, 2, 3, 4, 5, 6 cenami objęty jest już podatek gminny od biletów tramwajowych.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

L. 1342/923
I. b.

Kraków, dnia 9 marca 1923 r.

Ochronne zarządzenia mieszkaniowe.

OBWIESZCZENIE.

Stwierdzono, że przepisy rozporządzenia ministerjalnego z dnia 28 marca 1918 r. Nr. 144 Dz. u. p. rozciągniętego na miasto Kraków reskryptem b. Namiestnictwa Galicji z dnia 23 października 1918 r. L. 19646/pr. o ochronnych zarządzeniach mieszkaniowych nie są należycie przestrzegane.

Z uwagi na panujący w mieście nadzwyczajny brak mieszkań, Magistrat przypomina i wzywa do przestrzegania postanowień powyższego rozporządzenia, po myśli których:

1) ubikacje, które służą celom mieszkaniowym wolno tylko z ważnych powodów przeznaczyć na inne cele. Za ważny powód należy w szczególności uważać, jeżeli nowy cel użycia leży w interesie publicznym i nie można postarać się o inne ubikacje, jak tylko takie, które dotychczas przeznaczone były na cele mieszkaniowe;
2) Kilka (dwa lub więcej) dotychczas oddzielnie wynajmowanych mieszkań, wolno połączyć w jedno mieszkanie tylko z ważnych powodów. Jako ważny powód należy w szczególności uznać, jeżeli to połączenie umożliwia kilku gospodarstwom domowym wspólne prowadzenie gospodarstwa;
3) O dopuszczalności zmiany w myśl punktu 1 i 2 rozstrzyga Magistrat na wniosek najmobiorcy lub właściciela domu, po wysłuchaniu innych stron kontraktujących.
4) Władza budowlana może dozwolić na budowlane urządzenia w celu zmian w myśl punktu 1 i 2 tylko za potwierdzeniem dopuszczalności tych zmian (punkt 3).

Zarazem Magistrat wzywa wszystkie osoby, które w czasie mocy obowiązującej powyższego rozporządzenia t. j. od 7 listopada 1918 r. do obecnej chwili przeprowadziły zmiany określone w punkcie 1 i 2 niniejszego obwieszczenia, a w szczególności zamieniły ubikacje mieszkalne na inne cele, względnie osoby które są obecnie w posiadaniu tych zamienionych ubikacji, aby w terminach do dni 14 wykazały się w Wydziale I. b. Magistratu III. p. ofic. drzwi Nr. 35 w godzinach urzędowych zezwoleniem, na podstawie którego zamianę tę przeprowadzono, względnie o ile zmian tych dokonano bez zezwolenia, aby w tymże terminie wniosły dodatkowo podania o udzielenie dotyczącego zezwolenia.

Magistrat przeprowadzi ścisłą rewizję lokali i w każdym poszczególnym przypadku dokonania zmian bez zezwolenia wyda zarządzenie przywrócenia do stanu pierwotnego niezależnie od pociągnięcia winnego do odpowiedzialności karnej.

Przekroczenia przepisów niniejszego obwieszczenia karane będą po myśli § 8 przytoczonego wyżej rozporządzenia ministerjalnego grzywnami albo aresztem do 6 tygodni.

Grzywny i karę aresztu można nałożyć równocześnie.

Kto do takiego przekroczenia podżega, albo przy jego popełnieniu współdziała, będzie w ten sam sposób karany.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

L. 2979/23.
V.

Kraków, dnia 9 marca 1923 r.

Wykaz rzeczy znalezionych.

OBWIESZCZENIE.

A) Wykaz rzeczy znalezionych za miesiąc styczeń i luty 1923 r.

Art. 166/22 — pugilares z 20 Mkp.
„ 726/22 — legitymacja Heleny Szaczek.
„ 727/22 — portfel z 75 Mkp.
„ 728/22 — śruba od auta.
„ 1/23 — plecak z bielizną.
„ 3/23 — kurek od wodociągu i kluczyk.
„ 4 — broszka z perłami.
„ 5 — sweater czarny.
Art. 6 — portfel skórzany.
„ 9 — czapka męska.
„ 10 — etui z przyborami do pisania.
„ 13 — dwie pary majtek i 1 pielucha ze znakiem N. O.
„ 15 — cwikier
„ 16 — kufer próżny.
„ 17 — szal jedwabny.
„ 20 — łańcuch, 2 szczotki ryżowe i worek.
„ 11 — szpilka do włosów.
„ 22 — legitymacja Wiktora Żalińskiego.
„ 25 — damska torebka czarna.
„ 27 — lorgnon damskie.
„ 35 — cwikier.
„ 36 — torebka czarna.
„ 37 — 2 klucze.

Art. 43 — zegarek srebrny.
„ 45 — 20 arkuszy zielonego papieru.
„ 47 — 4 klucze.
„ 49 — 4 pierścionki tombakowe.
„ 50 — szalik dziecinny.
„ 52 — 1 sznur kamienny korali.
„ 56 — 2 klucze.
„ 73 — 2 zeszyty nut.
„ 231 — 43.000 Mkp.
„ 526 — 500 Mkp.
„ 1081 — 10.000 Mkp.
„ 1082 — 400 Mkp.
„ 1083 — 20.200 Mkp.
„ 1243 — 9 000 Mkp.
„13455 — 2.500 Mkp.
„ 201 — 418.000 Mkp.

B) Przedmioty pozostawione u znalazcy:

1) pies chart.
2) pies doberman.
3) pies wilczur.

Magistrat wzywa właścicieli powyższych przedmiotów, aby, o ile mogą dowieść ich prawa własności, zechcieli zgłosić się po odbiór tych rzeczy do biura Wydziału V. Mgtu (oficyny I. p. Nr. drzwi 16 w godzinach urzędowych między 8 a 10 rano codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt,

W razie przeciwnym przedmioty te wydane będą znalazcom i po upływie trzech lat przejdą na ich wyłączną własność lub też sprzedane będą w drodze licytacji w tym samym terminie, zaś przedmioty ulegające łatwo zniszczeniu jak np. części odzieży, zostaną sprzedane w trzy miesiące po niniejszem ogłoszeniu.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 1965/23. akc. Kraków, dnia 14 marca 1923.

Podwyższenie opłaty gminnej od miodu i piwa.

OBWIESZCZENIE.

Tymczasowy Wydział Samorządowy we Lwowie w porozumieniu z Województwem Krakowskiem na podstawie ustawy z dnia 28 września 1910 r. Nr. 208 Dz. u. kr. zezwolił Gminie m. Krakowa na podwyższenie dotychczasowych stawek opłat od piwa i miodu do wysokości uchwalonej przez Radę miasta na posiedzeniu w dniu 21 lutego 1923 r.

Podwyższone opłaty wchodzą w życie w dniu 16 marca b. r. i będą odtąd wynosiły:

a) od piwa

1) jakiegokolwiek gatunku z wyjątkiem porteru i piwa angielskiego 40 Mk. od litra.
2) od porteru i piwa angielskiego 100 Mk. od litra.

b) od miodu

1) przy wprowadzeniu 200 Mk. od litra.
2) przy produkcji 250 Mk. od 1 kilograma miodu lub cukru użytego do produkcji.

Podwyższonej opłacie podlegają wszystkie zapasy piwa i miodu, dlatego wszystkie osoby posiadające zapasy wymienionych trunków obowiązane są zgłosić je pisemnie, w terminie dni 3, w Administracji akcyzy, ulica Kopernika 1, podając ich ilość i miejsce przechowania, a to celem przeprowadzenia kontroli przez organa akcyzowe, którym mają dozwolić wstępu do odnośnego lokalu i udzielić potrzebnej pomocy przy badaniu.

Od zgłoszonych i sprzedanych zapasów wymierzy administracja akcyzy dodatkową opłatę, którą uiścić należy w kasie Administracji akcyzy w terminie dni 8.

Potrzebnych do zgłoszenia druków dostarczy Administracja akcyzy. Zaniedbanie zgłoszenia lub podanie fałszywych dat pociągać za sobą będzie karę przepisaną w ustawie z dnia 15 kwietnia 1910 Nr. 122 Dz. u. kr., przedłużonej uchwałą P. K. L. z dnia 16 grudnia 1918 r.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

L. 2918/23 III. a. Kraków, dnia 15 marca 1923 r.

Normy otwierania i zamykania sklepów etc.

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie art. 1. ustawy z dnia 14 lutego 1922 Dz. u. Rz. P. Nr. 14 zmieniającej ustawę z dnia 18 grudnia 1919 Dz. u. Rz. P. Nr. 2 z roku 1920 o czasie pracy w przemyśle i handlu oraz na podstawie § 12 rozporządzenia Ministerstwa Pracy i Opieki społecznej z dnia 1 kwietnia 1922 Dz. u. Rz. P. Nr. 27, Rada miasta Krakowa po wysłuchaniu stron interesowanych, uchwałą z dnia 21 lutego 1923 roku postanowiła co następuje:

W dnie powszednie mają być otwarte:

a) Sklepy z drobną sprzedażą artykułów spożywczych, w których sprzedaje się mleko i pieczywo, sklepy rzeźnicze, w których wyrębuje się mięso celem sprzedaży detailicznej oraz sklepy masarskie od godziny 7 rano do 1 w południe i od 3 do 7 popołudniu.

b) Sklepy rzeźnicze, w których wyrębuje się mięso koszerne — od godziny 7 do 1 z południa i od 3 do 7 popołudniu a w sobotę od godziny 5 do 8 popołudniu.

c) Wszystkie inne sklepy i zakłady handlowe w porze zimowej t. j. od 1 października do 1 kwietnia od godziny 9 rano do 1 z południa i od 3 do 7 popołudniu, zaś w porze letniej t. j. od 1 kwietnia do 1 października od godziny 8 rano do 1 z południa i od 3 do 6 popołudniu. Sklepy te mogą być otwarte także w porze obiadowej.

d) Sklepy żydowskie spożywcze, i mieszane z artykułami spożywczemi, położone w Dz. VII, VIII i XXII, o ile są w sobotę zamknięte, mogą być w sobotę otwarte od godziny 5 do 8 popołudniu.

c) Sklepy, kioski i budki, w których sprzedaje się wyłącznie do spożycia na miejscu wodę sodową, wody mineralne, napoje chłodzące, słodycze i owoce, w czasie od 1 października do 1 kwietnia od godz. 9 rano do 1 z południa i od godziny 3 do 9 popołudniu, w czasie zaś od 1 kwietnia do 1 października tak jak jadłodajnie.

f) Fryzjernie — od godziny 8 rano do 1 z południa i od 3 do 8 popołudniu.

Handle korzenne i kolonialne połączone z bufetem (handle śniadańkowe) i restauracją winny się stosować ściśle do ustalonych pod *c)* godzin otwierania i zamykania sklepów.

Praca pomocników handlowych w powyższych zakładach nie może trwać dłużej jak 8 godz. dziennie.

Nad wykonaniem niniejszego obwieszczenia czuwać będą organa Policji i Magistratu.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

L. 2027/23
III. c.

Kraków, dnia 13 marca 1923 r.

Regulamin przemysłu kominiarskiego.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat jako władza przemysłowa I. instancji na podstawie § 54, ustęp 2 ustawy przemysłowej, stosownie do uchwały swej z dnia 12 marca 1923 r. zmienia, względnie uzupełnia postanowienia regulaminu dla trudniących się przemysłem kominiarskim w Krakowie, wydanego rozporządzeniem tut. z dnia 30 listopada 1915 r. L. 112101/915, a uzupełnionego, względnie zmienionego stosownie do reskryptu byłego Namiestnictwa galicyjskiego we Lwowie, z dnia 18 maja 1920 r. L. XV. a $\frac{101719/1920}{1284}$ który obowiązywać będzie odtąd w brzmieniu następującem:

Regulamin dla trudniących się przemysłem kominiarskim w mieście Krakowie.

§ 1. Wszelkie roboty około czyszczenia przewodów kominowych, oraz połączone z tem usuwanie sadzy uskuteczniać mają uprawnieni majstrowie kominiarscy, którzy obowiązani są w okręgach im przydzielonych stale mieszkać, nad mieszkaniem swem, stosownie do przepisu § 44 ustawy przemysłowej, odpowiedni znak na zewnątrz umieścić i o tem Magistrat zawiadomić. Również są majstrowie kominiarscy obowiązani urządzić swoim kosztem w swem mieszkaniu stację telefonu pożarnego lub stację telefoniczną.

§ 2. Majster kominiarski jest odpowiedzialny za czyszczenie kominów w czasokresach oznaczonych w § 24 regulaminu ogniowego dla miasta Krakowa i to tak często, aby zapobiedz zadymianiu izb i domów i zapalaniu się sadzy w kominie. O ileby określona § 24 regulaminu ogniowego dla m. Krakowa ilość czyszczeń okazała się niewystarczająca, winien majster kominiarski zawiadomić o tem Magistrat, który na jego wniosek po zbadaniu stanu kominów, oznaczy częstsze terminy czyszczenia tychże.

§ 3. Majster kominiarski obowiązany jest na podstawie oznaczonych w § 24 regulaminu ogniowego terminów, porozumieć się z właścicielem domu, względnie zakładem przemysłowym i oznaczyć ściśle na cały rok dni, w których czyszczenie kominów przeprowadzać będzie. — O robotach wyjątkowych, które mają być wykonane nie w stale oznaczonych dniach, winien majster kominiarski zawiadomić właściciela, a w razie potrzeby także mieszkańców domu przynajmniej dzień naprzód.

Bez ważnych przyczyn i zgody właściciela i lokatorów nie wolno wykonywać czyszczenia przed godziną 5 rano i po godzinie 6 wieczorem.

§ 4. W razie sprzeciwienia się właściciela domu lub zakładu przemysłowego czyszczeniu kominów, przewodów kominowych, ognisk itp. — obowiązany jest majster kominiarski donieść o tem bezzwłocznie Magistratowi, który zarządzi ewentualnie wyczyszczenie z urzędu na koszt i niebezpieczeństwo opornych, przy współudziale organów miejskiej straży pożarnej.

O wszelkiego rodzaju trwałych przeszkodach w czyszczeniu kominów, obowiązany jest majster kominiarski bezwłocznie zawiadomić Magistrat.

§ 5. Majstrowie kominiarscy obowiązani są przestrzegać, aby przy czyszczeniu unikać zatykakania ciągów dymowych ognisk, nie powodować wydostawania się sadzy z otworów kominowych do ubikacji mieszkalnych, nie przeszkadzać w czasie czyszczenia w używaniu ognisk, wreszcie nie powodować wyrządzenia przez czyszczenie jakichkolwiek szkód. W szczególności winien majster kominiarski pouczyć swych pomocników, ażeby przy czyszczeniu nie uszkadzano dachów, kominów, wyciorów i t. p. Za wszelkie tego rodzaju szkody odpowiada majster kominiarski.

Dodatkowe roboty, powstałe z trwałych przeszkód w czyszczeniu kominów ze strony właściciela lub mieszkańców domu, mają być osobno wynagradzane, o ile roboty dodatkowe nie są objęte umową, zawartą między właścicielem domu, a majstrem kominiarskim.

§ 6. Po uskutecznionem czyszczeniu obowiązany jest majster kominiarski zamknąć starannie otwory, wynieść sadze i złożyć je w naczyniach blaszanych. Wymienionej sadzy nie wolno kominiarzowi pozostawiać w budynku.

§ 7. Podczas wykonywania robót obowiązany jest kominiarz zwracać baczną uwagę na wszelkie wady i błędy kominów, palenisk, drzwiczek wyciorowych, przewodów i o każdej usterce zawiadomić natychmiast Magistrat.

§ 8. Wypalanie kominów, których z powodu osady sadzy wyczyścić się nie da, zarządzi Magistrat po zawiadomieniu przez majstra kominiarskiego w asystencji miejskiej straży pożarnej.

Za wypalanie komina nie należy się majstrowi kominiarskiemu osobne wynagrodzenie, a właściciel obowiązany jest dostarczyć tylko materjału, potrzebnego do wypalania i podnieść koszta asystencji miejskiej Straży pożarnej, wedle taryfy, oznaczonej przez Magistrat.

W razie stwierdzenia, że wypalanie komina nastąpiło bez potrzeby z winy majstra kominiarskiego, koszta asystencji straży pożarnej obowiązany jest pokryć majster kominiarski.

W czasie silnych wiatrów, swkarów letnich lub ostrych mrozów, wypalanie kominów jest zakazane.

§ 9. Na żądanie Komendy Straży pożarnej obowiązany jest majster kominiarski danego rewiru stawić się na miejsce pożaru wraz ze swymi czeladnikami.

Przybyli na miejsce pomocnicy kominiarscy mają poddać się rozkazom naczelnika Straży pożarnej, udzielać potrzebnych wyjaśnień i wypełniać wskazane im czynności.

§ 10. Majstrowie kominiarscy obowiązani są czuwać nad tem, aby ich czeladnicy i uczniowie wykonywali powierzone im roboty sumiennie i w myśl istniejących przepisów, oraz, aby podczas wykonywania swych czynności zachowywali się trzeźwo i taktownie.

Uczniowie mają pracować tylko pod kierownictwem i nadzorem majstra lub czeladnika.

§ 11. Przybory do czyszczenia obowiązani są majstrowie kominiarscy utrzymywać w dobrym stanie zapewniającym dokładne wykonanie robót.

§ 12. Każdy czeladnik i uczeń kominiarski jest obowiązany nosić podczas służby jako oznakę zewnętrzną metalową tabliczkę, na której oznaczony ma być okręg i numer porządkowy. Oznak tych dostarczać winni majstrowie kominiarscy.

§ 13. Każdy majster kominiarski obowiązany jest prowadzić wykaz zatrudnionych u siebie czeladników i uczniów, wykaz ten przedkładać Magistratowi dwa razy do roku t. j. 1-go stycznia i 1-go lipca każdego roku i donosić Magistratowi o każdej zmianie w stanie swego personalu robotniczego. Również obowiązany jest majster kominiarski przedłożyć Magistratowi w tychże samych terminach wykaz domów w jego okręgu z wyszczególnieniem ilości kominów, szuflad i rodzaju kominów, przeznaczonych do czyszczenia, oraz z wyjaśnieniem jak często kominy te się czyści.

§ 14. Celem należytej ewidencji i kontroli obowiązani są majstrowie kominiarscy utrzymywać księgę obejmującą wykaz wszystkich domów należących do jego okręgu, względnie co do okręgów, dla których więcej majstrów kominiarskich zostało ustanowionych, wykaz domów, co do których zawarto umowy o czyszczenie kominów. W księdze tej należy wyszczególnić roczną liczbę czyszczeń kominów co do każdego domu z osobna i daty terminów w jakich rzeczywiście czyszczenia dokonano.

W osobnej rubryce „uwaga“ przy każdej realności należy wpisać powstałe w realności pożary, notatki co do bruków kominów, przedstawione właścicielom żądania napraw, terminy ich uskutecznienia, oraz wszelkie doniesienia do Magistratu i inne spostrzeżenia.

Księgę tę winni majstrowie kominiarscy starannie przechowywać i przedłożyć na każde żądanie Magistratowi, Naczelnikowi Miejskiej Straży pożarnej, właściwemu komisarzowi obwodowemu, lub ich zastępcom.

§ 15. Prócz tej księgi winni majstrowie kominiarscy prowadzić dla każdego domu osobną książeczkę, w której uwidocznić należy ulicę, liczbę domu, nazwisko właściciela, ilość i jakość kominów i szuflad, dokładny ich wymiar, wysokość należytości, dzień uiszczenia należytości, liczbę i datę czyszczenia kominów, tudzież poświadczenia właściciela względnie zarządcy domu z każdorazowego czyszczenia z podaniem lat.

§ 13. Majstrowie kominiarscy obowiązani są kontrolować roboty wykonywane przez swoich czeladników i w tym celu mają być obecni w każdym domu swego okręgu podczas wykonywania robót przynajmniej dwa razy w roku. — Datę kontroli winien majster kominiarski uwidocznić w książeczce kontrolnej i stwierdzić podpisem właściciela względnie zarządcy domu.

§ 17. Wynagrodzenie za czynności kominiarskie unormowane jest osobno ustanowioną przez Województwo Krakowskie taryfą maksymalną.

Przekroczenie tej taryfy podlega ukaraniu według § 478, powszechnej ustawy karnej.

§ 18. Majster kominiarski może także zawrzeć z właścicielem domu dobrowolną ugodę, co do wysokości wynagrodzenia za czyszczenie kominów, wynagrodzenie to jednak nie może przekraczać ustanowionej taryfy. Ugodę przez obydwie strony podpisaną należy zanotować w krótkości w osobnej rubryce książeczki wspomnianej w § 15.

§ 19. W granicach każdego z okręgów wyznaczonych poszczególnym majstrom kominiarskim tylko ci majstrowie kominiarscy mają prawo wykonywać roboty, którzy w danym okręgu mają swoje stanowisko zarobkowe. W wypadku nagłej potrzeby mają być jednak pociągnięci kominiarze do robót także poza granicami swego okręgu.

W okręgach XIII, XIV i XV, dla których więcej majstrów kominiarskich zostało ustanowionych, może właściciel realności zawrzeć umowę o czyszczenie kominów, z którymkolwiek z tych, dla dotyczącego okręgu ustanowionych majstrów, z wyłączeniem wszelkich innych przedsiębiorców.

§ 20. Majstrowie kominiarscy i ich czeladnicy mają ponadto ściśle przestrzegać postanowień regulaminu ogniowego wydanego dla miasta Krakowa, a to pod rygorami w niniejszym regulaminie przytoczonemi.

§ 21. Przekroczenia tego regulaminu karane będą według postanowień § 131, ustawy przemysłowej z dnia 5 lutego 1907 r. Nr. 23, Dz. u. p. 26

§ 22. Powyższe postanowienia wchodzą w życie z dniem ogłoszenia.

Powyższy regulamin dla trudniących się przemysłem kominiarskim w Krakowie podaje się niniejszem do publicznej wiadomości.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 122/922 Z. W.
1922.

Kraków, dnia 29 marca 1923.

Podatek wodociągowy.

OGŁOSZENIE.

1) Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w roku 1923, poczynając od 1 kwietnia 1923 podatek wodociągowy w wysokości 60-krotnego czynszu z r. 1914 od lokali handlowych i przemysłowych, 30 krotnego tegoż czynszu od lokali mieszkalnych do dwóch ubikacji, zaś 40-krotnego tegoż czynszu od wszelkich innych lokali.

Stawki te wchodzą w miejsce stawki podatku wodociągowego, przewidzianej w § 6 ustawy wodociągowej dla miasta Krakowa z dnia 12 sierpnia 1899 r. Dz. U. kr. Nr. 94.

2) Zmieniając § 18 przepisów do ustawy wodociągowej, postanawia się, iż powyższy podatek wodociągowy ma być ściągany w sposób przewidziany w art. 25 ustawy z 17 grudnia 1921 Dz. U. Nr. 2 poz. 6 ex 1922, tj. jak podatek od lokali.

Zarząd wodociągu miejskiego.

L. 122/23 Z. W.
1923.

Kraków, dnia 29 marca 1923.

Taryfa opłat za używanie wody.

OGŁOSZENIE.

Rada miasta uchwaliła na posiedzeniu w dniu 29 marca 1923 r. następującą taryfę opłat za używanie wody i świadczenia wodociągowe.

A) Za używanie wody i świadczenia wodociągowe obowiązuje następująca taryfa:

I. Opłaty za wodę pobieraną bez wodomierza:

1) Od sztuki konia 64.000 Mkp. rocznie;

2) Od powozu lub wózka 64.000 Mk. rocznie;

3) Ogródki do 100 m^2 powierzchni są wolne od opłaty; ogrody większe płacą za każde 100 m^2 nadwyżki po 3.200 Mk. rocznie; powierzchnia większa niż 25 m^2 nie dochodząca jednak do 100 m^2 liczoną będzie za całą 100 m^2;

4) Od metra kwadratowego zabudowanej wewnętrznej powierzchni oranżerji po 2.000 Mk. rocznie.

II. Opłaty za wodę pobieraną zapomocą wodomierzy:

1) Za wodę na potrzeby domowe w budynkach opłacających podatek gminny wodociągowy przekraczającą maksymalną ilość 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę za każdy m^3 nadwyżki 1.600 Mkp.;

2) Za wodę na potrzeby domowe w budynkach, do których się § 6 ustawy kraj. z dnia 12 sierpnia 1899 r. Nr. 94 Dz. U. i rozp. kraj. niestosuje (nie opłacających podatku wodociągowego) za każdy m^3 zużytej wody po 2.400 Mkp.;

3) Za wodę na cele przemysłowe, określone w § 6 przep. wykonawczych za m^3 po 2.000 Mkp, na cele przemysłu spożywczego po 2.400 Mkp.;

4) Za 1 m^3 wody użytej do budowy po 2000 Mk.;

5) Za 1 m^3 wody użytej do skrapiania ogrodów, oranżerji po 2.400 Mkp.;

6) Za 1 m^3 do prywatnych wodotrysków po 4.000 Mkp.

III. Opłaty za nadobowiązkowe połączenia domowe, tudzież za nadobowiązkowe próby wewnętrznych instalacji:

1) Za nadobowiązkowe połączenie, otworzenie lub zamknięcie głównego miejskiego kurka przed realnością, za próby i rewizje wewnętrznej instalacji, pobierane będą opłaty w wysokości własnych kosztów z 200% dodatkiem na koszta administracyjne;

2) Za używanie miejskiego wodomierza, ustawionego w realnościach, do których się § 6 ust. wodociągowej z 12 sierpnia 1899 r. Nr. 94 Dz. ust. i rozp. kraj. nie stosuje, w zakładach przemysłowych, przy wodotryskach prywatnych i t. p. pobierać się będzie czynsz roczny w ratach kwartalnych z góry w miarę średnicy wodomierza, a to:

za wodom. o śred.	w świetle	do	13	mm	92.000	Mk.
„	„	„	„	15	„	120.000	„
„	„	„	„	20	„	160.000	„
„	„	„	„	25	„	192.000	„
„	„	„	„	30	„	224.000	„
„	„	„	„	40	„	280.000	„
„	„	„	„	50	„	440.000	„
za wodom. o śred.	w świetle	do	60	mm	520.000	„
„	„	„	„	80	„	680.000	„
„	„	„	„	100	„	800.000	„

3) Koszta wstawienia wodomierza i potrzebnych do niego zabezpieczeń, liczone będą według rzeczywistych wydatków.

B) Stawki powyższej taryfy obowiązują od 1 kwietnia 1923 r.

C) Na pokrycie kosztów dostarczania wody uiścić mają konsumenci wody przemysłowej, zbytkowej i nie opłacający podatku wodociągowego zaliczki, w wysokości jednorazowego przeciętnego wymiaru należytości w roku, za 1 okres wymiarowy.

W celu ułatwienia właścicielom realności rozliczania opłat na poszczególnych lokatorów, będzie Zarząd wodociągu miejskiego wydawać właścicielom na ich żądanie za zwrotem własnych kosztów Zarządu, przed upływem kwartału, względnie roku, tymczasowe zestawienia taryfowych należytości za wodę, względnie świadczenia.

Opłaty pobierane za wodę w budynkach opłacających podatek gminny wodociągowy mają być ściągane w sposób przewidziany w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 Dz. U. Nr. 2 poz. 6 ex 1922 tj. w ten sam sposób jak podatek od lokali.

Zarząd wodociągu miejskiego.

Wykaz konsensów budowlanych
za miesiąc marzec 1923.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektujący	Liczba Mgtu
Dz. I.				
Marja Loeffler	kram w sieni	Szewska 5	Roman Weindling	506/23
Biuro handlowe S. A.	budowa domu o 7-miu kondygnacjach	Mikołajska 6	Spójnia budowlana	470/23
Bronisław Postawka	nadbudowa IV. piętra	Rynek główny 8	Jerzy Struszkiewicz	3540 3750/22
„Gródek“ Sp. Akc. ter. bud.	nadbud. 2 kond. najw. i budki nad dachem	Mikołajka 32	Wojtyczko	673/23
Władysław Bochnak	przebudowa port. sklep.	Florjańska 43	Siódmak	671/23
Teodor Dembitzer	pisoir	Pl. Dominikański 2	S. Feldmann	616/23
Dz. III.				
Tomasz Kapałka	nadbudowa III. piętra	Zwierzyniecka 9	S. Jonkler	139/23
Dz. IV.				
Okręgowy Związek Kas chorych	przeróbka schodów w parterze	Batorego 5	Roman Weindling	388/23
Dr. Edmund Rosenbach	powiększenie okienek piwnicznych	Garbarska 10	Piotr Jurkiewicz	53/23
Dz. V.				
Dr. K. Walterowa	przebud. portali sklepowych	Rynek Kleparski 6	Kar. Szpondrowski	549/23
Dz. VI.				
Kr. Browar Jana Götza	wybudowanie lodowni	ul. Lubicz	Adam Czunko	374/23
Dz. VII.				
Róża Rookowa	przebud. zakł. wychowawczego sier. izrael.	Dietlowska 64	Łazarz Rook	344/23
Salomon Lamm	prow. szałas w dziedzińcu	Zielona 26	Salomon Lamm	286/23
Mendel Abeles	nadbudowa III. p. part. mag. str.	św. Agnieszki 9	Łazarz Rook	405/23
Dz. VIII.				
Meiloch Eisenthal	nadbudowa II. p. nad częścią oficyn.	Miodowa 8	Edward Skawiński	42/23

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektujący	Liczba Mgtu
		Dz. VIII.		
Jakób Better	bud. part. str.	Krakowska 49	Zygmunt Prokesz	519/23
Saul Schenker	nadbud. izby w I. i II. p. oficyny	Szeroka 35	Zygmunt Prokesz	598/23
Juda Dym	dobud. I. p. magazynu	Węgłowa 3	Edward Skawiński	516/23
Jetty Grossbard	bud. part. magazynu	Józefa 15	Liebling Oberleder	3709/22
Łazarz Friedmann	izba z klozetem w podd.	Miodowa 16	Edward Skawiński	26/23
Markus Schönberg	nadbudowa III. p. domu front. i oficyn.	Sebastjana 29	Edward Skawiński	92/23
Salomon Beigel	mieszkanie w poddaszu	Rab. Meiselsa 38	Edward Skawiński	345/23
Samuel Rożenek	nadbudowa III. p.	Ber. Joselewicza 12	Łazarz Rook	343/23
		Dz. XI.		
Anna Kowalska	ogrodzenie real.	Polna 9	Szczepan Golec	409/23
Stanisław Ungeheuer	przeb. i dob. przyziem. domku	Polna 13	Piotr Kozłowski	387/23
		Dz. XII.		
Józef Rozdzeński	bud. part. of. drewnian.	Syrokomli 4	Jan Kolesiński	284/23
		Dz. XIII.		
Stanisław Sawicki	przyziem. dom magaz. i szopa	ul. Emaus	Jan Zarzycki	3707/22 402/23
		Dz. XV.		
Katarzyna Żychowska	wozownia	Płuczki 6	Edm. Oraczewski	2048/22
Tadeusz Czaplicki	powiększenie ubikacji w suterynach	ul. Urzędnicza	Jan Orłowski	393/23
Tow. Osiedli urzędn.	dom 3-piętrowy	Aleja Słowackiego	Wiktor Miarczyński	113/23
		Dz. XVI.		
Bolesław Lipanowicz	budowa domu parter.	ul. Obopólna	Józef Karwat	3110/22
		Dz. XIX.		
Elektrownia miejska	budowa transformatora	ul. Grzegórzecka	H. Dubeltowicz	357/23
Karol Orlecki	oparkanienie parceli	lk. 133/2		3020/22
Karolina Madejowa	tymcz. kiosk uliczny	plac od Gm. m. ul. Grzegórzecka		3575/22
Franciszek Stankiewicz	dobud. tylna i przebud. przyziem. magazynu	Lwowska 36	Józef Trojanowski	278/23

Magistrat stoł. król. m. Krakowa.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne (142 w kad. XVII.) **z dnia 1 marca 1923 r.**

Obecni:

Przewodniczący: Prezydent m. Jan Kanty Federowicz.

Wiceprezydent m.: Inż. Karol Rolle.

„ „ Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m.: Franciszek Strasik.

Radców miejskich obecnych **53**.

Początek posiedzenia o godzinie $5^1/_2$ popołudniu.

Przed porządkiem dziennym.

Interpelacja.

Sekretarz odczytał interpelację rm. Karola Łuczki w sprawie oddania sali b. Rady miejskiej w Podgórzu dla Uniwersytetu ludowego.

(Oryginalną interpelację załączono do protokołu).

W odpowiedzi na powyższą interpelację wiceprez. m. Rolle udzielił wyjaśnienia.

Pisma.

Sekretarz odczytał pismo Rektora Uniw. Jagiell., wyrażające podziękowanie Radzie miej., oraz członkom Prezydjum miasta za oddanie gruntów pod budowę bibljoteki Jagiellońskiej.

(Pismo dołączono do protokołu).

Porządek dzienny.

I. Obrady nad budżetem r. 1923.

Przemówienie generalnego referenta budżetowego.

Rm. Dr. Krzetuski przemówił:

Świetna Rado!

Z przedłożonych Radzie dwóch budżetów za rok ubiegły i bieżący dyskusji i krytyce podlegać może jedynie plan gospodarczy na rok administracyjny 1923. Budżet za rok ubiegły przyjąć może Rada jedynie do zatwierdzającej wiadomości.

Pod względem liczbowym, a więc czysto formalnym, budżet na rok 1923 jest zrównoważony.

Wydatki i dochody zrównoważone sięgają do wysokości sumy 5 miljonów koron. Jeżeli z sumy wydatków i równej mniej więcej dochodów, skreślimy ostatnie trzy miejsca, czyli zredukujemy miljardy marek do miljonów koron, to uderzy niemal zupełna zgodność. Sumy roku 1923 o 7% są wyższe od sum roku 1913. Dla dokładności muszę zwrócić uwagę, że budżet z przed lat dziesięciu nie zawiera jeszcze dat podgórskich, które o mniej więcej 10% zwiększają sumę wydatków.

Porównanie wyników pojedynczych działów okazuje w całej pełni wewnętrzną zmianę naszej gospodarki w okresie powojennym. A mianowicie w dziale pierwszym i trzecim uderza wielkie podobieństwo wzrostu względnego 68%, w dziale pierwszym, 70% w dziale trzecim. Mniej więcej identyczny ubytek okazuje się w dziale drugim i czwartym, 76 i 81%.

To znaczy administracja miasta zubożała, względnie do rozkładu wydatków na pojedyncze działy o tyle, o ile zwiększył się ciężar podatkowy ludności. Zaś o ile mniej wydatnie korzysta miasto z dochodów domanialnych, o tyle ulżył mu się ciężar oprocentowania i spłaty długów.

Można zatem wywnioskować, że o ile ceny wewnętrzne dojdą w ciągu roku do równi światowej, niedobór wynosić musi conajmniej tyle, ile koszta Zarządu musiałyby czynić według parytetu złotego, biorąc pod uwagę tylko poziom cen przedwojenny, a więc nie zważając na ogólne podniesienie się na całym świecie cyfr indeksowych. Zarząd główny miał według budżetu za czas od 1 stycznia 1914 do 30 czerwca 1915 kosztować okrągło 1,977.000 K, czyli za jeden rok okrągło 1,300.000 K. Biorąc koronę złotą za równą frankowi szwajcarskiemu, dochodzimy do wniosku, że dział pierwszy w warunkach wyżej wskazanych, pochłonąć winien 4.000 razy 1,300.000, czyli przeszło 5 miljardów marek, nie licząc już dalszej marki polskiej dewaluacji. Grożący tedy z niepowstrzymanego pochodu cen ku równi światowej niedobór, możemy obliczyć na jakie 3 miljardy marek z tem, że dalszy spadek marki wobec walut mniej więcej stałych, niedobór ten stosunkowo powiększy. Jeżeli miasto nie zdoła w miarę zwiększyć także swoich dochodów, cierpieć na tem będą musiały działy inne, bo sam mechanizm administracyjny utrzymany być musi bezwarunkowo. Co więcej, niezależnie od położenia gospodarczego zadania samorządu miast większych, coraz dalsze obejmują kręgi, co za sobą pociąga wzrost urzędów miejskich i wydatków na nie łożonych.

W dziedzinie skarbowości nieznacznie tylko przechyla się szala na korzyść podatków pośrednich. Konieczna reforma ustawodawstwa w przedmiocie ochrony lokatorów powinna dać miastu możność powrócenia do zdrowszego stosunku między podatkami pośredniemi i bezpośredniemi.

Dążność do odbudowy przedwojennej gospodarki niewątpliwie po raz pierwszy od czasu powrotu pokoju w budżecie niniejszym na jaw występuje. Niestety wszelkie usiłowania spełznąć, wszelkie zamiary w niwecz obrócić się muszą, póki trwać będzie zamęt walutowy, który dziś zagraża poważnie bytowi państwa. Z miast wyjść powinien odzew za poprawą, a raczej zupełną przebudową naszego obecnego systemu pieniężnego. Bowiem istnienie zdrowego pieniądza stanowi podstawowy warunek wszelakiego planowego gospodarowania ciał zbiorowych nie mniej jak jednostek.

Przemówienie przyjęła Rada m. oklaskami.

Przewodnictwo obejmuje wiceprez. m. Rolle.

Przemówienie Prezydenta m. J. K. Federowicza.

Zgodnie z oświadczeniem poprzedniego mówcy Prezydent stwierdza, że nad przedłożonym budżetem niepodobna toczyć rozprawy realnej, niema bowiem warunków, któreby go przy życiu utrzymać mogły. Przedkłada się go Radzie raczej ze względów for-

malnych, ponieważ statut tak nakazuje. Wydatki wzrastają z miesiąca na miesiąc o 50—60 procent i w dalszej konsekwencji na tej drodze budżet zostanie zamknięty nie 7-ma miljardami, ale sumami w trylionach.

Sprawa sanacji.

Z ust ministra Skarbu dowiedział się Prezydent, że od dnia 1 kwietnia br. zostanie wprowadzonym do wszystkich samorządów miernik złoty (nie waluta złota), a to na wzór budżetu państwowego. Miernik ten ma być zdaniem p. ministra Skarbu radykalnym środkiem zapobiegającym inflacji i drożyźnie. P. Grabski bowiem wychodzi z założenia, że wszystkie artykuły handlu na rynku wewnętrznym zostały już przerachowane na walutę złota. Przeliczeniu temu nie uległy jedynie dochody państwowe, praca ludzka i dochody właścicieli realności. Niektóre natomiast artykuły — zdaniem p. ministra — przekroczyły i to w b. znacznym stopniu parytet złota, w szczególności: bawełna, tłuszcze, węgiel i pszenica. — Jak niepokojące są rezultaty takiego stanu rzeczy, dowodem to, że Poznańskie i Pomorze nie sprowadzają już węgla z Górnego Śląska, ale węgiel angielski, który mimo kosztów transportu jest nie równie tańszy od węgla krajowego. Dla polskiej produkcji może to pociągnąć skutki wprost nieobliczalne.

Jest również faktem stwierdzonym, że zboże, którego brak i drożyzna daje się tak silnie odczuwać, jest w wielkich ilościach magazynowane przez producentów rolnych.

Gorszem jednak jest to, co dzieje się na wewnętrznym rynku walutowym. Notowania giełdowe wykazują, że giełdy w Berlinie i Zurychu wyżej cenią markę polską od giełdy warszawskiej. Jak długo nie zostanie wprowadzoną waluta złota, nie zapobiegnie się spekulacjom bankowym.

Z wprowadzeniem jednak powyższego postulatu w życie, nasuwają się z konieczności pewne zastrzeżenia i pytania:

1) Czy wprowadzenie choćby tylko teoretycznego miernika złotego przy pozostawieniu marki nie wywoła dalszej jej deprecyacji? Stanie się ona bowiem walutą bez żadnej przyszłości, a zarazem i bez teraźniejszości.

2) Czy przejście do obliczenia cen w złotych nie przyspieszy tempa drożyzny? Podwyżka płac urzędniczych i robocizny może bowiem łatwo sprowadzić kryzys przemysłowy i bezrobocie. Przemysł polski jest oparty na kruchych podstawach. I wiemy, że nasza zdolność eksportowa zmniejszy się z chwilą, gdy pod względem cen towarów zrównamy się z zagranicą. Powstaną całe falangi bezrobotnych, których utrzymanie będzie obowiązkiem Państwa. Na to państwo musi być przygotowane.

Pomoc rządu dla miast.

W zasadzie rząd zgodził się udzielać miastom pewnych zaliczek na podatki i ułatwiać wprowadzenie racjonalnego systemu podatkowego. Z drugiej jednak strony minister skarbu odbiera miastom jedno z głównych źródeł dochodu, a mianowicie podatki pośrednie. Wyłączył z pod akcyzy miejskiej wszystkie wyroby alkoholowe. W zamian za to wyjdzie tymczasowa ustawa o podatkach gminnych, wprowadzająca nowe, problematycznej wartości dla miast źródła dochodów, a mianowicie tylko do 2-procentowego podatku obrotowego zezwala się miastom doliczać pół procent, tudzież 3 procent podatku mieszkaniowego.

Drożyzna.

Rząd, wprowadzając miernik złoty, liczy się z możliwością, że wywoła to silny wzrost drożyzny. Dla częściowego zabezpieczenia miast przed katastrofą aprowizacyjną przyrzekł udzielać od czasu do czasu pożyczki w kwocie 30 tysięcy marek na głowę, co dla Krakowa wyniesie około 2 miljardów marek. Równocześnie p. Hartleb, komisarz do walki z drożyzną, wprowadza na nowo przymusowy wykup zboża na rzecz gmin, po cenach targowych, tudzież rozpoczął akcję w kierunku zwalczania granicznego szmuglu artykułów pierwszej potrzeby. O dodatnich rezultatach tej akcji świadczy fakt, że z samego Gdańska cofnięto około 600 wagonów zboża bezprawnie wywiezionego.

Rozbudowa miast.

Jeszcze we wrześniu ub. r. została uchwalona przez Sejm ustawa o asygnowaniu przez rząd na rozbudowę miast kwoty 20 miljardów marek. Dziś kwota ta nie przedstawia wartości. To też w związku ze sprawą zatrudnienia bezrobotnych minister Skarbu zgodził się na wyasygnowanie 25 miljonów złotych polskich, czyli około 200 miljardów marek na cele budownictwa miejskiego, z czego na Kraków przypadnie 20 miljardów marek. Z kredytu tego będzie można korzystać także na remont domów.

Przemówienie Prezydenta Federowicza przyjęto oklaskami

II. Komitet rozbudowy miasta Krakowa.

Imieniem Sekcji I. i III. wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie ustawy z dnia 26 września 1922 Nr. 89 poz. 811 Dz. Ust. Rzp. Pol. o rozbudowie miast uchwali Rada miejska co następuje:

I. Ustanawia się Komitet rozbudowy stoł. król. miasta Krakowa.

II. Postanawia się, że Gmina m. Krakowa zamierza korzystać z pomocy kredytowej Skarbu Państwa po myśli art. 16 i następnych pow. ust. i poddaje się wszystkim przepisom, będącym w związku z tą pomocą w szczególności co do obowiązków Gminy wynikających z postanowień art. 23 pow. ustawy.

III Wydaje się następujący regulamin (statut) Komitetu rozbudowy stoł. król. miasta Krakowa.

Zakres działania Komitetu.

§ 1.

Do zakresu działania Komitetu rozbudowy m. Krakowa należą sprawy objęte art. 4 o ust. rozbudowie miast w szczególności:

1) Starania o fundusze na budowę domów mieszkalnych w Krakowie.

2) Budowa domów mieszkalnych w Krakowie.

3) Nabywanie gruntów pod budowę domów.

4) Nabywanie domów zniszczonych lub niedokończonych i doprowadzenie ich do stanu używalności.

O ile jednak według statutu gminnego dla m. Krakowa wymagana jest uchwała Rady miejskiej, ma Komitet przedkładać Jej za pośrednictwem Magistratu swoje wnioski do zatwierdzenia. To samo dotyczy decyzji innych władz. Rada miejska może jednak w myśl postanowień § 82 statutu miejskiego przekazać Komitetowi rozbudowy sprawy do jej zakresu należące.

Skład Komitetu.

§ 2.

W skład Komitetu wchodzi:

1) Przewodniczący i jego zastępca.

2) Członkowie Komitetu w liczbie 12.

3) Zastępcy członków w tej samej liczbie — jednak tylko o tyle, o ile wstępują w miejsce członka w myśl następujących przepisów.

§ 3.

Przewodniczącym Komitetu jest każdorazowy Prezydent miasta. Zastępcą przewodniczącego jest ten Wiceprezydent miasta do którego zakresu należy sprawa rozbudowy miasta. O ile sprawy te należały do Prezydenta miasta, to tenże sam wyznaczy swego zastępcę z pośród członków Prezydjum miasta.

§ 4.

Wybór członków Komitetu następuje w następujący sposób: 6 ciu członków wyznacza Rada miejska ze swego grona, 4-rech członków z liczby osób, stale w mieście zamieszkałych i świadomych potrzeb miasta i do spełnienia powyższego zadania odpowiednich, nienależących atoli do składu Rady lub Magistratu.

2-ch członków wyznacza Prezydjum miasta z grona Naczelników Wydziałów Magistratu

W podobny sposób wyznacza się w tymsamym składzie zastępców członków Komitetu.

Zastępców powołuje Prezydent miasta do obrad Komitetu w razie dłuższej przeszkody u członka Komitetu.

Oprócz tego może Wojewoda delegować do Komitetu przedstawiciela z głosem doradczym.

Jeżeli Skarb Państwa przyjdzie miastu z pomocą w myśl art. 16 ust. o rozbudowie — delegat rządowy ma głos stanowczy.

Postępowanie komitetu.

§ 5.

Urzędowanie Komitetu odbywa się.

1) przez wypracowanie referatów przez członków,

2) przez wykonywanie przez członka innych powierzonych mu czynności n. p. nadzór nad budową domu i tp.,

3) przez obrady i uchwały na posiedzeniach Komitetu.

§ 6.

Komitet odbywa albo posiedzenia ogólne albo posiedzenie poszczególnych oddziałów (sekcji).

§ 7.

Komitet dzieli się na 3 oddziały (sekcje).

1) oddział skarbowy,

2) oddział budowlany,

3) oddział administracyjno-prawny.

Oddział skarbowy zajmuje się uzyskaniem funduszów na kupno gruntów i budowę względnie naprawę domów.

Oddział budowlany zajmuje się budową względnie naprawą domów mieszkalnych ze stanowiska technicznego.

Do oddziału administracyjno-prawniczego należą wszystkie inne sprawy Komitetu.

§ 8.

Każdy oddział ma składać się z 4—5 członków wybranych bezwzględną większością na ogólnem posiedzeniu Komitetu. Gdyby większości takiej uzyskać nie można było, mianuje członków oddziałów przewodniczący Komitetu na wniosek Magistratu.

§ 9

W posiedzeniu poszczególnych oddziałów biorą udział oprócz przewodniczącego Komitetu także członkowie dotyczących oddziałów, w posiedzeniu ogólnem wszyscy członkowie Komitetu.

§ 10.

Do ważności uchwał posiedzenia ogólnego lub poszczególnych oddziałów potrzeba oprócz przewodniczącego obecności więcej niż połowy członków. Jeżeli dla pewnych spraw zwołane będzie wpólne posiedzenie 2 oddziałów, musi być obecnych więcej niż połowa z każdego oddziału.

§ 11.

Posiedzenie oddziałów i ogólne posiedzenia zwołuje przewodniczący Komitetu względnie tegoż zastępca okólnikiem, który ma zawierać oprócz czasu i miejsca posiedzenia — także porządek dzienny

Na posiedzeniach ogólnem i poszczególnych oddziałów przewodniczy przewodniczący Komitetu względnie tegoż zastępca. Na posiedzeniach oddziałów może przewodniczący Komitetu poruczyć przewodnictwo jednemu z członków.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów członków obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Posiedzenia Komitetu i jego oddziałów nie są publiczne.

§ 12.

Z obrad posiedzenia spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący i protokolant.

Protokolant ma na referatach (aktach) zaznaczyć zapadłą uchwałę ewent. na żądanie zapisać zdanie odmienne.

§ 13.

Posiedzenia Komitetu rozbudowy mają się odbywać w miarę potrzeby najmniej jednak raz w miesiącu.

§ 14.

Upoważnia się Komitet rozbudowy do wydania szczegółowych przepisów regulaminowych w granicach niniejszego statutu. (L: 4256/922 I. a).

Rm. Dr. Rozenzweig zgłasza wniosek:

„Wzywa się Prezydjum, aby na następnem posiedzeniu Rady miasta przedłożyło projekt ustawy w przedmiocie poboru przez Gminę Kraków przymusowej pożyczki bezprocentowej na budowę domów o małych mieszkaniach z tem, że pożyczka do wysokości 10 miljardów Mkp. ma być pobieraną na zasadzie ustawy o daninie przy wielokrotnych równomiernych stawkach, mających w sumie dać kwotę 10 miljardów Mkp.

Pożyczka ma być spłacalną w drodze losowania przez lat 25 — zabezpieczenie stanowią wybudowane realności.

Rm. Adelmann wita przedłożenie wniosków, widzi w tem rozwiązanie rozbudowy miasta.

Wnioski Sekcji I. i III. uchwalono.

Wniosek Rm. Rozenzweiga uchwalono.

IV. Upoważnienie Sekcji ekonomicznej do samodzielnego zatwierdzania linji regulacyjnej ulic.

Imieniem Sekcji I. st. radca budown. m. inż. Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

Rada miasta nadaje w myśl przepisu § 83 statutu gminnego Sekcji ekonomicznej atrybucję Komisji samodzielnej do zatwierdzenia linii regulacyjnych istniejących ulic i dróg przedstawionych przez Magistrat po myśli ustawy budowniczej krak. z tem jednak, że do ważności takich uchwał Sekcji potrzebną jest obecność 5-ciu członków Komisji nie wliczając Przewodniczącego. (L: 520/921 Bb).

Rm. Dr. Klimecki zgłasza wniosek:

Na żądanie 3 członków Sekcji ekonomicznej należy zatwierdzenie linji regulacyjnej ulicy przedłożyć Radzie miejskiej.

Wniosek Sekcji uchwalono.

Wniosek rm. Klimeckiego uchwalono.

V. Relutum na obuwie dla służby miejskiej.

Imieniem Sekcji I. i II. radca Mgtu Dr. Kolkiewicz wnosi:

Rada miasta uchwali:

Przyznane woźnym miejskim relutum na obuwie podwyższa się od 1 stycznia 1923 r. do kwoty 50.000 Mkp. płatnej jednorazowo z góry. (L: 4256/22 I. a.)

Rm. ks. Kasprzyk wnosi aby kwotę tę podnieść do wysokości 100.000 Mkp.

Wniosek rm. Kasprzyka odrzucono.

Wniosek Sekcji I. i II. uchwalono.

VI. Opłaty za przyjęcia do gminy m. Krakowa.

Imieniem Sekcji II. i V. st. radca Mgtu Błotnicki wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Pobierane w myśl § 8 statutu m. Krakowa opłaty za przyjęcie do gminy w kwocie od 20—600 Kor. austr., podwyższone ostatnio uchwałą Rady miasta z dnia 14 marca 1921 r. do wysokości od 100 — 50.000 Mkp. podwyższa się, ze względu na dewaluację, oraz konieczność polepszenia finansów gminnych, do wysokości od 1000 do 1 miljona Marek.

2) Wzywa się Magistrat do przedłożenia uchwały Rady miasta Rządowi do zatwierdzenia. (L: 1697/923 V. b.)

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie wpół do 9-tej wieczór.

Posiedzenie jawne (143 w kadencji XVII) w dniu 12 marca 1923 r.

Obecni:

Przewodniczący: Prezydent m. J. K. Federowicz.
Wiceprezydent m.: Dr. Emil Bobrowski,
" " Inż. Karol Rolle,
" " Inż. Józef Sare,
" " Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m.: Franciszek Strasik.

Radców miejskich obecnych: 72.

Początek posiedzenia o godzinie $5^1/_2$ po południu

Przed porządkiem dziennym.

Interpelacja.

Sekretarz odczytał interpelację r. m. Dr. Müllera i tow. w sprawie pomocy dla inwalidów wojennych, wdów i sierot.

(Oryginalną interpelację dołączono do protokołu).

1) Wnioski nagłe.

Sekretarz odczytał wniosek nagły rm. Dr. Müllera i tow. w sprawie przyznania subwencji „Tygodn. Akademika", na pokrycie podatku od widowisk od przedstawienia teatralnego.

(Wniosek oryginalny dołączono do protokołu).

Wniosek uchwalono traktować regulaminowo.

Podwyższenie opłat od trunków i towarów przywożonych do Krakowa.

Imieniem Sekcji II. (skarbowej) i komisji administracyjnej st. r. m. Dr. M. Zawadzki wnosi:

Rada m. uchwali:

I. Obecnie pobierane na podstawie § 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 1910 Nr. 122 Dz. u. k. i uchwały

Rady miasta z dnia 31 stycznia 1922 opłaty podwyższa się, a mianowicie:

a) od płynów spirytusowych, w których zawartość alkoholu da się oznaczyć zapomocą studzielnego alkoholomierza przy temperaturze + 12° R., a zawierających:

1) nie więcej niż	30°	ze 300 na	....	600 Mk.
2) „ „ „	40°	„ 400 „	....	800 „
3) „ „ „	50°	„ 500 „	....	1000 „
4) „ „ „	70°	„ 700 „	....	1400 „
5) „ „ „	90°	„ 900 „	....	1800 „
6) „ „ „	90°	„ 1000 „	....	2000 „

b) od płynów spirytusowych, w których zawartość alkoholu nie da się przepisanym alkoholomierzem oznaczyć ze 450 Mk. na 1000 Mk. od jednego litra, a to bez względu na zawartość alkoholu;

c) od piwa (ostatnia uchwała Rady miasta z dnia 21 lutego 1923):

1) jakiegokolwiek gatunku z wyjątkiem porteru i piwa angielskiego z 40 na 100 Mk. od litra;

2) od porteru i piwa angielskiego ze 100 na 200 Mk. od litra.

Podwyższonej opłacie podlegają wszystkie zapasy wymienionych trunków, dlatego posiadający te zapasy winni zgłosić je w Administracji akcyzy, celem wymiaru dodatkowej opłaty.

II. Obecnie pobierany na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 20 października 1921, zatwierdzonej reskryptem Ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu z dnia 25 listopada 1921 N. S. M. 3691, a przedłużonej reskryptem z dnia 21 listopada 1922 N. S. M. 6129 oznaczony w § 1 podatek od towarów dowożonych do Krakowa kolejami żelaznemi i drogami wodnemi podwyższa się:

1) w poz. a) z	10 na	....	100 Mk.
2) „ „ b) „	50 „	....	600 „
3) „ „ c) „	200 „	....	1000 „

III. Poleca się Administracji akcyzy, aby postarała się o zatwierdzenie powyższych opłat i podatków przez odpowiednie władze.

W dyskusji zabierali głos r. m. Godzicki i Kosobudzki, poczem wniosek Komisji administracyjnej i Sekcji skarb. uchwalono:

Kredyt na cele aprowizacji miasta Krakowa w wysokości trzech miljardów marek polskich.

Imieniem Sekcji skarbowej, wiceprezydent m. Dr. Bobrowski wnosi:

Rada m. uchwali:

1) Podwyższyć kredyt aprowizacyjny do wysokości 3 (trzech) miljardów marek polsk. i upoważnić Prezydjum miasta do zaciągnięcia w ramach tego kredytu pożyczek w miarę koniecznej potrzeby u Rządu polskiego.

2) Udzielony kredyt użyty zostanie w całości i wyłącznie na akcję aprowizacji miasta Krakowa i nie zostanie obrócony na pokrywanie innych wydatków Magistratu, ani też przelany bezpośrednio czy pośrednio do Kasy miejskiej.

3) Do podpisania wszelkich dokumentów pożyczkowych upoważnia się Prezydjum miasta.

4) Kredyt osiągnięty spłacony być ma z funduszu obrotowego miejskiego Biura aprowizacyjnego w terminach płatności pożyczek. (L. 347/1923 aprow.).

Uchwalono.

Urlop.

Rada m. udzieliła r. m. Rakiszowi urlopu sześciotygodniowego celem wyjazdu za granicę w sprawach rodzinnych.

Porządek dzienny.

I. Kredyty dodatkowe na roboty budowlane i t. p. budżetu 1922 r.

A. Imieniem Komisji drogowo-kanałowej i Sekcji II. st. r. m. budown. m. inż. Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

Przyznaje się kredyty dodatkowe:

1) w dz. VI. 2 a	budżetu 1922 r. . .		178.000 Mk.
2) „ VI. 2 b	„	„ . .	4,420.000 „
3) „ VI. 2 d	„	„ . .	9,210.000 „

Przekroczenie nastąpiło z powodu podrożenia robocizny i materjałów budowlanych.

(L. 2836/921 Bb, 1830/922 Bb, 1828/922 Bb).

Uchwalono.

Rada miasta uchwali:

B. Przyznaje się dla działu drogowego (Dz. VI. p. 4 A wydatków zwyczajnych budżetu 1922 dodatkowy kredyt w łącznej kwocie Mk. 79,000.000 dla następujących pozycji:

Dz. VI. p. 4 A	a konserwa na szosy	Mk.	25,000.000
„ „	b piasek	„	2,500.000
„ „	c robocizna	„	4,400.000
„ „	e narzędzia	„	600.000
„ „	f ruch walców drog.	„	2,500.000
Dz. VI. p. 4. B	utrzymanie bruków i chodników . . .	„	25,000.000
Dz. VI. p. 4 U	utrzymanie magaz. woda, światło . .	„	1,000.000
Dz. VI. p. 5	c czyszcz. dróg dniówka	„	3,000.000
„ „	g „ koszta wyw.	„	4,000.000
„ „	h „ robocizna .	„	7,000.000
Dz. VI. p. 4 T	utrzym. zaprzęgów .	„	4,000.000
	Zgodnie	Mk.	79,000.000

(L. 1825, 1824, 1823, 1822, 1821, 1820, 1819 1922 Bb).

Uchwalono.

Rada miasta uchwali:

1) Zatwierdza się linję regulac. północnej strony placu Lasoty w Dz. XXII. według linji czerwonej oznaczonej na planie Bud. m. B. z dnia 28 lutego 1923 literami a—b—c z linją budowlaną a'—b'—c' w odstępie 5 metrów.

2) Zatwierdza się linję regulacyjną północno-wschodniej strony alei Dembowskiego Dz. XXII. dla parcel 960/6 i 960/4 wzdłuż linji czerwonej oznaczonej na pow. planie Bud. m. B. literami d—e z linją budowlaną d'—e' w odstępie 5 metrów.

3) Odnośnie do podania petentów i brzmienia § 16 g. noweli Nr. 83 zatwierdza się zapoczątkowanie otwarcia nowej od placu Lasoty w kierunku północno wschodnim, a liniami regulacyjnemi oznaczo

nemi na pow. planie Bud. m. Oddz. B. czerwono literami: c — f — g od strony północno-zachodniej zaś d — h — i — j od strony południowo-wschodniej z linjami budowlanemi c' — f' — g' względnie d' — h' — i' — j' w odstępie 5 metrów.

4) Zatwierdza się uregulowanie granic poszczególnych parcel, petentów w myśl referatu i planu Bud. m. B. z dnia 28 lutego 1923.

5) Zatwierdza się dla ustalonych powyższym planem parcel budowlanych sposób zabudowania willowy, dopuszczając zabudowanie grupowe po 2 domy dla parcel Zalipskich i Kabelika względnie Sosenki i Rzący.

6) Uchwały powyższe nabierają mocy prawnej, skoro petenci:

a) odstąpią po myśli § 16 g. now. do ust. b. m. Kr. bezpłatnie i w stanie wolnym od wszelkich długów i ciężarów hipotecznych oraz opłat etc. grunta potrzebne pod ulice do ustalonych powyżej ad 1, 2, 3, linij regulacyjnych;

b) dla zabezpieczenia pokrycia kosztów urządzenia ulic w myśl § 16 g. ust. 9 i 11 pow. noweli do ust. b. m. Kr. dozwolą petenci na instabulację na swych realnościach prawa zastawu dla kaucji we wysokości obecnych kosztów, jakieby podług § 16 a noweli na każdą szczegółową realność przypadły z tem, że koszta te po wykonaniu ulic zostaną wedle rzeczywistych wydatków ustalone. (L. 181/923 Bb, 2921/922 Bb). Uchwalono.

II. Zatwierdzenie linji regulacyjnej ulicy Szerokiej.

Imieniem Sekcji I. st. r. bud. m. inż. Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Zatwierdza się linję regulacyjną dla południowo-wschodniej strony ulicy Szerokiej według planu Bud. m., Oddział B, z dnia 9 marca 1923 r.: oznaczoną liczbami 0, 1, 2, 3, 4 zgodnie z planem sytuacyjnym p. architektury Hendla z roku 1923 dołączonym do podania konsensowego do L. 198/Ba ex 19/I. 1923.

2) Upoważnia się Magistrat do wdrożenia pertraktacji ze Zborami dotyczących Synagog o kupno gruntu gminnego do powyższej linji regulacyjnej według czerwonej linji podziału 3 — 5 w planie Bud. m. b. z dnia 9 marca 1923 r.

3) Sprzedaż gruntu obu Synagogom ma być uwarunkowaną niezabudowalnością powyższego gruntu hipotecznie zastrzeżoną. (L. 2270, 2438/922 Bb).

Uchwalono.

III. Upoważnienie Prezydenta miasta do samodzielnego nabywania dla gminy gruntów pod regulację ulic.

Imieniem Sekcji I, i II. i Komisji podgórskiej st. r. m. Dr. Reiner wnosi:

Rada m. uchwali:

Dla przyspieszenia i uproszczenia wydawania konsensów na budowę domów i parcelację gruntów Rada m. na podstawie § 82 statutu (ustawa z dnia 12 kwietnia 1905 Dz. u. kr. Nr. 70) przekazuje Prezydentowi m. do samodzielnego załatwiania sprawy nabywania dla gminy gruntów pod regulację względnie rozszerzenie ulic czy to w drodze nieograniczonej darowizny, czy też w drodze bezpłatnego oddania na własność, połączonego z tym warunkiem, że wartość odstąpiona gruntu oszacowania przez Magistrat w chwili przystąpienia do robót regulacyjnych ulicy zostanie potrącona od kosztów urządzenia tej ulicy, przypadających na pozbywcę względnie także na jego prawonastępców.

Do podpisywania dokumentów w tych sprawach obok p. Prezydenta lub jego zastępcy upoważnia się pp.: r. m. inż. A. Adelmanna, J. Mitasińskiego, a w razie przeszkody u którego z nich Dr. W. Damskiego i Dr. L. Merza. (L. 852/923 I. a).

Uchwalono.

IV. Kredyty dodatkowe.

Imieniem Sekcji I. i II. st. radca Mgtu Dr. Reiner wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Przyznaje się kredyt dodatkowy do budżetu na r. 1922:

a) dla Dz. VII. poz. 3. lit. l. w kwocie 537005 Mk (Konserw. urządz. ogrod.)

b) dla Dz. VII. poz. 6 lit. f w kwocie 576.209 Mk. (Park Dr. Jordana, trawniki, robocizna).

c) dla Dz. XI. poz. 6 lit. e w kwocie 55.620 Mk. (Cmentarz, utrzymanie inspektów).

d) dla Dz. XI. poz. 6 B lit. b w kwocie 475.892 Mk. (Cmentarz, robocizna ogrodowa).

e) dla Dz. VII. poz. 1 lit K. w kwocie 408.040 Mk. (Naprawa uprzęży i wozów).

f) dla Dz. VII. poz. 14 nadzw. w kwocie 150000 Mk. (Zakupno węży do krop.).

g) dla Dz. VII. poz. 6 r nadzw. w kwocie 48.500 Mk. (Park Dra Jordana, utrzymanie ogrodzeń).

h) dla Dz. VII. poz. 8 c nadzw. w kw. 204.974 Mk. (Park na Krzemionkach, utrzymanie ogrodzeń).

i) dla Dz. VII. poz. 5 n nadzw. w kw. 128.936 Mk. (Ubez. rob. plant. w Kasie chorych).

j) dla Dz. VII. poz. 6 g w kwocie 167.100 Mk. (Park Dra Jordana, ławki).

k) dla Dz. IX. poz. 6 C a w kwocie 1.829,900 Mk. (Cmentarz, 2 ogrodników i 2 pomocn. przy przyozdabianiu mogił i grobowców).

2. Przyznaje się kredyt dodatkowy do budżetu na rok 1922:

a) dla Dz. I. poz. 9 b w kwocie 30.360 Mk. (Sala Rady m., światło).

b) dla Dz. II. poz. 3 g w kwocie 377.327 Mk. (Budynki m. porządek i wywóz śniegu).

c) dla Dz. II. poz. 4 j w kwocie 18.512 Mk. (Sukiennice, czystość i dezynfekcja).

d) dla Dz. II. poz. 5 c w kwocie 7.671 Mk. (Stary Teatr, czyszcz. komin.).

e) dla Dz. VII. poz. 6 l w kwocie 56.860 Mk. (Park Dra Jordana, obsługa wychodków).

f) dla Dz. IX. poz. 3 d w kwocie 3.633 Mk. (Labor. chem., światło elektr.).

g) dla Dz. IX. poz. 3 e w kwocie 29.316 Mk. (Stacja ratunk., światło elektr.),

h) dla Dz. IX. poz. 10 a w kwocie 30 Mk. (wychodki m., wynagrodzenie stróżów).

i) dla Dz. IX. pdz. 10 b w kwocie 71.912 Mk. (Wychodki m., przybory).

j) dla Dz. XII. poz. A 1 g w kwocie 33.611 Mk. (Szkoły m., czyszcz. kominów).

k) dla Dz. XII. poz. 3 B e w kwocie 59.240 Mk. (Akad. handl., światło elektr.).

3. Przyznaje się kredyt dodatkowy do budżetu na rok 1923:

a) dla Dz. VII. poz. 3 l w kwocie 1,000.000 Mk. (Konserw. urządz. ogrod.);

b) dla Dz. VII. poz. 9 nadzw. w kw. 1,440.000 Mk. (Naprawa ogrodzeń plant.).

(L. Magtu: 493/23/I. a).

Uchwalono.

V. Dalsza dyskusja nad budżetem roku 1922 i 1923.

R. m. Dr. Müller podkreślił konieczność zapewnienia samorządom nowych źródeł podatkowych i przyspieszenia reformy wyborczej, poczem zgłasza wnioski:

Rada miasta Krakowa wzywa Prezydjum m. i posłów krakowskich do poczynienia energicznych starań w sprawie przyspieszenia uchwalenia:

1. Ustawy o samorządzie miejskim dla większych miast (Warszawy, Krakowa i t. d.).

2. Ustawy o samorządzie wojewódzkim.

3. Ustawy o zniesieniu tymczasowego wydziału samorządowego we Lwowie, względnie o ograniczeniu jego działalności wyłącznie tylko do czynności likwidacyjnych byłego wydziału krajowego.

4. Nowej ustawy o zasileniu finansów samorządowych, którąby zapewniła nowe źródła podatkowe samorządom oraz większą samodzielność ich uchwałom w sprawach finansowych.

Ze względu na szerzące się bezrobocie Rada miasta Krakowa wzywa Prezydjum miasta i posłów krakowskich do energicznej interwencji u władz centralnych:

1) w sprawie przyspieszenia budowy projektowanych gmachów publicznych jak Akademji górniczej, Izby skarbowej, budynków uniwersyteckich itd.

2) w sprawie wydania rozporządzenia do ustawy o rozbudowie miast i bezzwłocznego wyasygnowania odpowiednich funduszów dla miasta Krakowa,

3) w sprawie uzyskania z 200 - miljardowego kredytu, przeznaczonego na roboty publiczne, odpowiedniej kwoty na roboty konserwacyjne i inwestycyjne dla Gminy miasta Krakowa, przyczem Prezydjum miasta Krakowa na najbliższem posiedzeniu Rady miasta przedłoży plan i kosztorysy tychże robót.

Rm. Holeksa skreślił całokształt dotychczasowej gospodarki Rady miasta i przedstawił zadania jakie czekają przyszłą Radę m. zarówno w dziedzinie ekonomicznej, jak i politycznej przyszłości miasta. Przemówienie zakończył apelem do wszystkich klubów radzieckich, by do pracy tej przystąpiły zgodnie, bez względu na dzielące je różnice partyjne.

Rm. Dr. Gross stwierdza, że budżet jest nierealny i choć kończy się cyfrową równowagą, to jednak w rzeczywistości Gmina nie ma na pokrycie płac personalu swych funkcjonarjuszów. Ustawa o finansach miejskich przekazuje gminom na 3 lata podatek czynszowy. Podatek ten kończy się z końcem roku 1923, a u nas podatku tego wcale jeszcze nie wymierzono, bo ustawa jest niejasna i zawikłana.

Mowca podkreśla konieczność zapewnienia miastom kredytu inwestycyjnego i administracyjnego na ulgowych warunkach.

Rm. Adelmann jest zdania, że sprawa budżetowania Gminy nie jest należycie ujętą, bo jeżeli przeglądnąć budżety od lat 10, to będzie można łatwo sprawdzić, że pozycje budżetowe są niezmienione, tylko cyfry są wstawione inne, a przecież budżet miasta ma dać wyraz o całokształcie gospodarki miejskiej i ma wskazać, jakie inwestycje będą przeprowadzone dla dobra Gminy.

Z tych wymienionych powodów uważa za koniecznie potrzebne by utworzyć Departament budżetowy, któryby miał na celu zaprowadzenie pewnego ładu i oszczędności w Gminie. Celem przeprowadzenia zmiany w ustroju Magistratu przedkłada następujące rezolucje:

„Wzywa się Magistrat, by dzisiejszy Wydział skarbowy złożony z dwóch Oddziałów dla komunalnych i państwowych podatków złączył w jeden Oddział, a drugi zamienił na Departament budżetowy“.

Po przemówieniu referenta generalnego Rm. Dr. Krzetuskiego zakończono dyskusję ogólną.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9 wieczór.

Posiedzenie jawne (144 w kadencji XVII) **w dniu 22 marca 1923 r.**

Obecni:

Przewodniczący: Prezydent m.: J. K. Federowicz.

Wiceprezydent m.: Dr. Emil Bobrowski.

„ „ Inż. Karol Rolle.

„ „ Inż. Józef Sare.

„ „ Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz Rady m.: Franciszek Strasik.

Radców m. obecnych 63.

Początek posiedzenia o godz. 6½ po południu.

Przed porządkiem dziennym.

Wniosek nagły.

Sekretarz odczytał wniosek nagły rm. Dr. Müllera i tow. w sprawie udzielenia subwencji dla teatru „Opera i Operetka“ w Krakowie.

Nagłość wniosku poparto.

Rm. Dr. Müller motywuje swój wniosek wskazując, że opera znalazła się wobec ciężkich obecnych czasów w krytycznem położeniu, wykazując obecnie dwadzieścia kilka miljonów miesięcznie deficytu. Ze względu na doniosłość tej placówki kultury muzycznej i narodowej, bowiem Opera wyjeżdża na kresy do Bielska i Cieszyna, rząd powinien dbać w interesie dobra narodowego i przyznać Operze subwencję jak to czyni w Katowicach, Lwowie i Warszawie.

Wiceprez. m. inż. Rolle popierając wniosek rm. Müllera wskazał, że rząd wprost po macoszemu traktuje interesy kulturalne Krakowa i przytoczył

fakt, że rząd nie płaci od dwóch lat za lożę rządową w teatrze m. im. Słowackiego.

Wniosek poparł rm. Potuczek, poczem Prezydent Federowicz reasumując przemówienia poprzednich mowców, stwierdził, że jako poseł sejmowy interweinował w Minist. skarbu oraz kultury i sztuki w sprawie przyznania subwencji dla teatru „Opera i Operetka“, jednak bezskutecznie — obecnie przy najbliższej sposobności pobytu w Warszawie będzie powtórnie interweniował za udzieleniem subwencji.

Oryginalny wniosek dołącza się do protokołu.

Wniosek rm. Müllera jednomyślnie uchwalono.

Interpelacja.

Sekretarz odczytał interpelację rm. Ostrowskiego i tow. w sprawie uruchomienia fundacji Eust. Jaxy Chronowskiego.

(Interpelację dołącza się do protokołu).

Wiceprez. m. Dr. Wielgus wyjaśnił, że zmarły w r. 1917 Eustachy Chronowski zapisał Grand Hotel i przyległą realność na stypendja dla młodzieży rękodzielniczej, przyczem zamianował kuratorami pp. dr. Skąpskiego, dr. Bąkowskiego i inż. Pakiesa oraz gminę m. Krakowa. Na skutek ustawicznych żądań ze strony kuratorów sprzedała gmina Grand Hotel obecnemu min. spraw zagranicznych Skrzyńskiemu oraz Zamoyskiemu i jego żonie za miljon trzysta tysięcy koron w maju 1918 r. Nabywcy pozostali dłużni resztę ceny kupna 500 tys. koron płatną 1 maja 1923 r. W grudniu 1922 r. złożyli nabywcy 500.000 marek za wspomniane 500.000 koron i zażądali wyekstabulowania reszty ceny kupna. Gmina odmówiła przyjęcia 500.000 tys. i zażądała od nabywców zapłaty za kwotę 500 tysięcy koron przedstawiającą swego czasu jednę trzecią wartości Grand Hotelu, zapłaty kwoty odpowiadającej dzisiejszej jednej trzeciej wartości Grand Hotelu. Nabywcy po dłuższych pertraktacjach zaofiarowali kwotę 50 mil. marek, na co ani gmina, ani kuratorowie się nie zgodzili.

Rm. Ostrowski motywuje ważność wniesionej interpelacji, domaga się ze strony Prezydjum miasta by sprawy bacznie pilnowało.

Rm. Dr. Klimecki jest zdania, by pertraktować z nabywcami a ci zgodzą się na polubowne załatwienie sprawy.

Rm. Dr. Rosenzweig zgłasza wniosek, by sprawę skierować do Sekcji prawniczej.

W głosowaniu wniosek rm. Rosenzweiga uchwalono.

Porządek dzienny.

Podwyższenie taryfy tramwajowej.

Imieniem Komisji tramwajowej wiceprez. m. inż. Sare wnosi:

Rada m. uchwali:

Ceny biletów jazdy tramwajem mają od 1 kwietnia b. r. wynosić:

1) dla osób dorosłych	500 Mk.
2) dla urzędników państwowych, oficerów i żołnierzy oraz robotników .	300 „
3) dla dzieci do lat 10 i dla młodzieży szkolnej	100 „
4) za pakunki	500 „
5) karta miesięczna	55.000 „
6) blok obejmujący 50 biletów	24.500 „

Po godz. 10 wieczór obowiązują ceny podwójne.

Wyrażonemi pod 1, 2, 3, 4, 5, 6 cenami, objęty jest już podatek gminny od biletów tramwajowych.

Nowa taryfa winna być ogłoszoną wedle ust. 3 regulaminu na 8 dni przed wejściem w życie.

Rm. Ziffer zaznaczył, że zwykle przy podwyższaniu taryfy tramwajowej podnoszono cenę biletów dla robotników, urzędników i żołnierzy o 50% — obecnie od tej zasady odstąpiono — wnosi poprawkę, by bilety te wynosiły 250 mkp.

W dyskusji zabierali głos rm. ks. Kasprzyk, Łuczko i Potuczek, poczem wnioski komisji tramwajowej uchwalono. Wniosek rm. Ziffera odrzucono.

Prezydent Federowicz zawiadamia członków Rady m., że drugi punkt porządku dziennego obejmujący wnioski Komisji administracyjnej w sprawie budowy kafilerni nie podda dziś pod obrady Rady m. z tego powodu, że w przyszłym tygodniu odbędzie się posiedzenie Rady m., na którem przedłoży wniosek ten wraz z innymi wnioskami natury finansowej.

Rm. Miedniak wnosi by dyskusję szczegółową nad budżetem odroczyć z tego powodu, że nowe rozporządzenia podatkowe rządu, dotyczące gminy, łączą się bezpośrednio z budżetem.

Wniosek rm. Miedniaka uchwalono, Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 8 wieczorem.

Posiedzenie jawne (145 w kad. XVII.) **z dnia 29 marca 1923 r.**

Obecni:

Przewodniczący: Prezydent m.: Jan Kanty Federowicz.

Wiceprezydent m.: Dr. Emil Bobrowski.
„ „ Inż. Karol Rolle.
„ „ Inż. Józef Sare.
„ „ Dr. Piotr. Wielgus.

Sekretarz rady m.: Franciszek Strasik.

Radców miejskich obecnych **96**.

Początek posiedzenia o godzinie 7 wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Protest przeciw skazaniu arcybiskupa Cieplaka.

Prezydent Federowicz przemówił:

Świetna Rado!

Rząd bolszewicki popełnił nową zbrodnię, pokrywając ją pozorami prawa. Sąd moskiewski skazał arcybiskupa Cieplaka i księdza Butkiewicza na śmierć, a 13 kapłanów na srogie kary.

Wyrok ten w całym świecie wywołał gorący protest, a społeczeństwo polskie poruszył do głębi, wywołując boleść i oburzenie.

Pozwólcie Panowie, że w imieniu mieszkańców miasta i Świetnej Rady prześlę na ręce P. Prezydenta Ministrów i Ministra spraw zagranicznych wyrazy solidarności z całem społeczeństwem i energicznego protestu przeciw spełnionej zbrodni.

Przemówienia Prezydenta m. wysłuchała Rada m. stojąc, uchwalając wniosek Prezydenta.

Wniosek nagły.

Wywłaszczenie gruntu na cele regulacji ulicy Sołtyka w Dz. VI.

Imieniem Prezydjum m. st. radca Mgtu Dr Reiner wnosi:

Rada miasta uchwali:

Rada miejska upoważnia pp. Radców miejskich inż. Andrzeja Bajdę i inż. Władysława Turskiego oraz st. radcę Andrzeja Kłeczka do zastępstwa Gminy m. Krakowa na rozprawie komisyjnej, która ma się odbyć dnia 28 kwietnia 1923 r. o godzinie 10 rano w sprawie wywłaszczenia gruntu Zakładu dla ubogich starych kobiet na cele regulacji ulicy Sołtyka Dz. VI. — oraz do składania imieniem Gminy wiążących oświadczeń i do pertraktacji ugodowych w tej sprawie.

W razie nagłej przeszkody któregokolwiek z powyższych pp. radców m. upoważnia Rada m. do powyższych czynności pp. radców: Dra Fr. Mussila i inż. Wacława Potuczka. (L. 1565/23 I a.

Uchwalono.

Interpelacje.

Sekretarz odczytał następujące interpelacje:

1) Rm. Oplustila i tow. w sprawie otwarcia łaźni w Podgórzu oraz przy ulicy Karmelickiej.

2) Rm. Rosenzweiga i tow. w sprawie nieporządków, panujących na ulicach, placach itp.

3) Rm. Dra Müllera w sprawie przedłużenia zezwolenia na przedstawienia cyrkowi „Olympia“ w Krakowie.

4) Rm. Dra Müllera i tow. w sprawie 15 wagonów cukru zajętych przez Sąd.

5) Rm. Dra Müllera i tow. w sprawie kredytu na cele mieszkaniowe.

6) Rm. Dra Müllera i tow. w sprawie ściągnięcia kwoty 12 miljonów od Związku chrześć. spółdzielni spożywczej.

7) Rm. Ziffera w sprawie Kasy oszczędności w Podgórzu.

8) Rm. Tabaczyńskiego i tow. w sprawie niewypłacenia dodatku drożyźnianego urzędnikom miejskim.

9) Rm. Tabaczyńskiego i tow. w sprawie urzędowania w Wielką Sobotę.

(Interpelacje dołączono do protokołu).

Prezydent Federowicz oświadczył, że na zgłoszone interpelacje odpowie na najbliższem posiedzeniu Rady miejskiej.

Wniosek nagły.

Sekretarz odczytał wniosek nagły rm. Ziffera w sprawie drożyzny.

(Wniosek dołączono do protokołu).

Porządek dzienny.

I. Podatek od lokali.

Imieniem Sekcji II. i III., st. radca Magistratu Dr Wydro wnosi:

Rada miasta uchwali:

Zmienia się stopę podatku od lokali, ustanowioną uchwałą Rady miejskiej z dnia 2 listopada 1922 r. na rok 1923 w tym kierunku, że począwszy od dnia, od którego wejdzie w życie nowa, uchwalić się mająca przez Sejm ustawa o ochronie lokatorów, będzie Gmina m. Krakowa pobierać przez resztę roku 1923 podatek lokatorski w wysokości 120-krotnego czynszu z roku 1914 od lokali handlowych i przemysłowych, zaś 40 krotnego tegoż czynszu od wszystkich innych lokali.

Termin wprowadzenia w życie niniejszej uchwały odpowiada postanowieniom art. 25 ust. z dnia 17 grudnia 1921 Dz. u. p. Nr. 2 ex 1922.

Mieszkania suterynowe zostają zwolnione.

Po wejściu w życie ustawy o ochronie lokatorów nastąpi rezwizja stawek podatkowych

Uchwalono. (L. 747/923 II a).

II. Opłaty gminne od widowisk.

Imieniem Sekcji ekonomicznej st. radca Magtu Dr Wydro wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Zmienia się przepisy art. III., IV., VII i IX. ustawy z dnia 11 lipca 1914 Dz. u. kr. Nr. 3 z roku 1915 r. o opłatach gminnych od widowisk i zabaw w Krakowie w następujący sposób:

1) Art. III. ust. 4 w punkcie b) po słowach: „wokalne itp.“ należy dodać „oraz bilardy, karty do gry, domina itp.“

2) W Art. IV. po punkcie b) należy dodać jako punkt c) zdanie „jeśli zabawy i przedstawienia są urządzane we własnych lokalach stowarzyszeń“.

3) W art. VII. po pierwszym zdaniu należy umieścić ustęp: „Od opłat niezapłaconych w terminach płatności liczyć się będzie odsetki zwłoki w wysokości 10% miesięcznej należnej opłaty od dnia następującego po upływie terminu płatności.

4) Art. IX. otrzymuje brzmienie tej treści: „Za przekroczenia niniejszych przepisów, o ile nie podpadają pod postanowienia powszechnej ustawy karnej, karać będzie Magistrat m. Krakowa grzywną do 200 złp., — a w razie nieściągalności aresztem do 20 dni. Orzeczone grzywny mają być płatne aż do emisji złotych polskich w markach polskich, według kursu złotego polskiego, na podstawie ustalań Ministerstwa Skarbu.

II. Ustanawia się opłaty ryczałtowe:

1) Od bezpłatnych koncertów w restauracjach i kawiarniach oraz od innych widowisk lub produkcji w zmiankowanych w art. III. ustęp 4 a-b w kwo-

cie do 20 złp. za każdy dzień koncertu, widowiska lub gry.

2) Od każdego karuzelu lub huśtawki — w kwocie do 15 złp. miesięcznie za czas prowadzenia przedsiębiorstwa.

Powyższe opłaty ryczałtowe pobierać będzie gmina m. Krakowa aż do emisji złotych polskich według kursu złotego polskiego na podstawie ustalań Ministerstwa Skarbu. (L. 2022/23 II a.)

Uchwalono.

III. Podatek wodociągowy.

Imieniem Komisji wodociągowej i Sekcji skarbowej wiceprezydent m. inż. Sare wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Gmina miasta Krakowa pobierać będzie w roku 1923 poczynając od 1 kwietnia 1923 podatek wodociągowy w wysokości 60-krotnego czynszu z r. 1914 od lokali handlowych i przemysłowych, 30-krotnego tegoż czynszu od lokali mieszkalnych do dwóch ubikacji, zaś 40-krotnego tegoż czynszu od wszelkich innych lokali.

Stawki tę wchodzą w miejsce stawki podatku wodociągowego, przewidzianej w § 6 ustawy wodociągowej dla miasta Krakowa z 12 sierpnia 1899 r. Dz. U. kr. Nr. 94.

2) Zmieniając § 18 przepisów do ustawy wodociągowej postanawia się, iż powyższy podatek wodociągowy ma być ściągany w sposób, przewidziany w art. 25 ustawy z 17 grudnia 1921 Dz. U. Nr. 2, poz. 6 ex 1922, t. j. jak podatek od lokali.

Uchwalono. (L. 122/2 Z. W. 1923)

IV. Taryfa opłat za używanie wody.

Imieniem Komisji wodociągowej i Sekcji skarbowej, wiceprezydent m. inż. Sare wnosi:

Rada miasta uchwali:

A) Za używanie wody i świadczenia wodociągowe obowiązuje następująca taryfa:

I. Opłaty za wodę, pobieraną bez wodomierza:

1. Od sztuki konia 64.000 Mkp.

2. Od powozu lub wózka 64.000 Mkp.

3. Ogródki do 100 m² powierzchni są wolne od opłaty; ogrody większe płacą za każde 100 m² nadwyżki po 3200 Mkp. rocznie; powierzchnia większa, niż 25 m², nie dochodząca jednak do 100², liczoną będzie za całą 100 m².

4. Od metra kwadratowego zabudowanej wewnętrznej powierzchni oranżerji po 2000 Mkp.

II. Opłaty za wodę, pobieraną zapomocą wodomierzy:

1. Za wodę na potrzeby domowe w budynkach opłacających podatek gminny wodociągowy przekraczającą maksymalną ilość 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę, za każdy m³ nadwyżki 1600 Mkp.

2. Za wodę na potrzeby domowe w budynkach, do których się § 6 ustawy krajowej z dnia 12 sierpnia 1899 r. Nr. 94 Dz. U. i rozp. kraj. nie stosuje nieopłacających podatku wodociągowego, za każdy m³ zużytej wody po 2400 Mkp.

3. Za wodę na cele przemysłowe, określone w § 6 przepisów wykonawczych za m³ po 2000 Mkp., na cele przemysłu spożywczego po 2400 Mkp.

4. Za 1 m³ wody, użytej do budowy po 2000 Mkp.

5. Za 1 m³ wody, użytej do skrapiania ogrodów, oranżerji po 2400 Mkp.

6. Za 1 m³ do prywatnych wodotrysków po 4000 Mkp.

III. Opłaty za nadobowiązkowe połączenia domowe, tudzież za nadobowiązkowe próby wewnętrznych instalacji:

1. Za nadobowiązkowe połączenie, otworzenie lub zamknięcie głównego miejskiego kurka przed realnością, za próby i rewizje wewnętrznej instalacji, pobierane będą opłaty w wysokości własnych kosztów z 200% dodatkiem na koszta administracyjne.

2. Za używanie miejskiego wodomierza, ustawionego w realnościach do którego się § 6 ust. wodociągowej z 12 sierpnia 1899 r. Nr. 94 Dz. Ust. i rozp. kraj. nie stosuje, w zakładach przemysłowych, przy wodotryskach prywatnych itp., pobierać się będzie czynsz roczny w ratach kwartalnych z góry w miarę średnicy wodomierza, a to:

za wodom. o średnicy w świetle do	13 mm	92000 Mk
„ „ „ „ „	15 „	120000 „
„ „ „ „ „	20 „	160000 „
„ „ „ „ „	25 „	192000 „
„ „ „ „ „	30 „	224000 „
„ „ „ „ „	40 „	280000 „
„ „ „ „ „	50 „	440000 „
„ „ „ „ „	60 „	520000 „
„ „ „ „ „	80 „	680000 „
„ „ „ „ „	100 „	800000 „

3. Koszta wstawienia wodomierza i potrzebnych do niego zabezpieczeń, liczone będą według rzeczywistych wydatków.

B) Stawki powyższej taryfy obowiązują od dnia 1-go kwietnia 1923 r.

C) Na pokrycie kosztów dostarczania wody uiścić mają konsumenci wody przemysłowej, zbytkowej i nie opłacający podatku wodociągowego zaliczki, w wysokości jednorazowego, przeciętnego wymiaru należytości w roku, za 1 okres wymiarowy.

W celu ułatwienia właścicielom realności rozliczania opłat na poszczególnych lokatorów, będzie Zarząd wodociągu miejskiego wydawać właścicielom na ich żądanie za zwrotem własnych kosztów Zarządu, przed upływem kwartału, względnie roku, tymczasowe zestawienia taryfowych należytości za wodę, względnie świadczenia.

Opłaty, pobierane za wodę w budynkach opłacających podatek gminny wodociągowy mają być ściągane w sposób, przewidziany w art. 24 ust. z 17 grudnia 1921 Dz. U. Nr. 2 poz. 6 ex 1922 tj. w ten sam sposób, jak podatek od lokali.

Uchwalono. (L. 122/23 Z. W. 1923).

V. Opłaty za czynności miejskiego Urzędu mieszkaniowego.

Imieniem Sekcji I. i II. sekretarz Magtu Herget wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Rozporządzenie Magistratu z dnia 15 marca 1921 L. 2638/21 I b., wydane na podstawie uchwały

Rady miasta z dnia 14 marca 1921 w sprawie opłat za czynności miejskiego Urzędu rozjemczego dla spraw najmu zmienia się w tym kierunku, że wysokość tych opłat ustanowiona na 3% od komornego w §§ 2, 3, 4, tegoż rozporządzenia podwyższa się na 50% z tem, że opłata wynosić ma minimum 5000 Mp. (pięć tysięcy).

2. Paragraf zaś 6 tegoż rozporządzenia, w którym przewidziana jest opłata od wydawanych dokumentów 10 Mk od każdego arkusza, zmienia się jak następuje:

„Od wydawanych dokumentów opłatę wymierza się według każdoczesnej obowiązującej taryfy o należytościach gminnych stemplowych".

Uchwalono. (L. 3262/23 I b.)

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 10 w nocy.

Posiedzenie tajne (60 w kad. XVII.) **w dniu 1 marca 1923 r.**

I. Dodatek osobisty Asyst. prac. chem.

Imieniem Prezydenta miasta oraz Sekcji II i III Dyrektor Mgtu Wł. Grodyński wnosi:

Rada miasta uchwali:

P. **Marjanowi Knollowi**, asystentowi m. pracowni chemicznej w IX stopniu służbowym, przyznaje się na czas aż do osiągnięcia przez niego VIII stopnia służbowego od 1 stycznia 1923 niewliczalny do emerytury dodatek osobisty w wysokości wyrównującej jego pobory z poborami, jakieby mu przysługiwały w VIII stopniu służbowym z tem, że o ile do 31 grudnia 1924 r. nie wykaże się ze złożenia z dodatnim wynikiem egzaminu na dyplomowanego znawcę środków spożywczych, wypłata powyższego dodatku zostanie zamkniętą, a nadto czas od upływu tego terminu aż do złożenia egzaminu nie będzie mu liczony do biegu dodatku za wysługę lat i nie będzie mógł być posunięty do wyższego stopnia służbowego. (L. prez. 2183/922).

Uchwalono.

II. Imieniem Prezydenta m., Sekcji IV, wiceprezydent m. inż. Rolle wnosi:

Rada miasta uchwali:

Rada miasta nadaje prezentę na posadę kapelana cmentarnego w Krakowie **ks. Janowi Stokłosie,** urodz. w r. 1869 w Barwałdzie pod Wadowicami i tam zamieszkałemu. (L. 89/923/IV).

Uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9 wieczór.

Emerytura.

P. **Michał Buczak,** woźny prezydjalny Mgtu na zasadzie art. 6 statutu emerytalnego dla pracowników Gminy stoł. król. m. Krakowa (uchwała Rady m. z 31 stycznia 1922 r.) z powodu przekroczenia 60 roku życia przeniesiony został z dniem 1 marca 1923 w stały stan spoczynku. (Lprez. 280/923).

Sprawozdanie z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miasta.

Komisja administracyjna.

We wtorek dnia 6 marca odbyło się posiedzenie Komisji administracyjnej pod przewodnictwem Prezydenta m. Federowicza.

Naczelnik Administracji akcyzy Dr. Zawadzki przedłożył wnioski w sprawie budowy rzeźni sanitarnej oraz hal sekcyjnych przy zakładzie oprawcy m., które to budowle mają być kosztem około 240 miljonów marek jeszcze w bieżącym roku rozpoczęte i ukończone.

Po załatwieniu licznych spraw administracyjnych, kilku członków Komisji wniosło interpelacje z powodu dwóch artykułów „Kurjera Codziennego", dotyczących nadużyć w Krakowskiej kasie targowej i w związku z tą sprawą drożyzny mięsa.

Referent wyjaśnił, że w sprawie tej wydelegowana została Komisja, składająca się z urzędników Województwa i Magistratu, która przeprowadziła szkontrum i badanie ksiąg. Komisja ta prawie już ukończyła swoje czynności i nie natrafiła na żaden ślad nadużyć (obracanie kapitału obrotowego Kasy na inne cele prywatne kierującego kasą funkcjonarjusza). Oba zatem krzywdzące Kasę targową i kierującego z ramienia Banku Małopolskiego funkcjonarjusza artykuły, polegają na błędnej informacji, udzielonej „Kurjerowi". Cała sprawa streszcza się w tem, że Kasa targowa na obecne stosunki ma zbyt szczupły kapitał obrotowy i nie może podołać wypłatom w terminach krótkich kontraktem oznaczonych. Miasto poczyniło jednak starania, aby P. K. K. P. udzieliła specjalnego reeskontu na cele Kasy targowej do kwoty 200 miljonów Marek. Kwota została już przyznaną, co ułatwi Kasie targowej szybsze wypłaty.

Połączone Sekcje Ekonomiczna i Skarbowa.

W dniu 8 marca 1923 r. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta Sarego posiedzenie połączonych Sekcji I i II Rady miasta, na którem załatwiono sprawę nabywania gruntów przez Gminę pod regulację ulic, przyznano szereg kredytów dodatkowych dla rozmaitych działów budżetu z roku 1922 oraz załatwiono sprawę ubezpieczenia pensyjnego pomocników kancelaryjnych Gminy.

Sekcja Ekonomiczna, Skarbowa i Komisja Podgórska.

W dniu 8 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta Sarego posiedzenie Sekcji Ekonomicznej wspólnie z Sekcją Skarbową i Komisją Podgórską na którem uchwalono przedłożyć Radzie miasta wnioski w sprawie unormowania spraw nabywania przez Gminę gruntów pod regulację ulic, zatwierdzono linję regulacyjną dla części placu Lasoty oraz alei Dembowskiego w Podgórzu, linję regulacyjną dla gruntów koło starych bóżnic na placu Szerokim, linję regulacyjną dla narożnika ulic Urzędniczej i Płuczki w Dz. XV Nowa Wieś, linję regulacyjną dla części ulicy Dietlowskiej koło ulicy św. Agnieszki, w końcu uchwalono kilka kredytów do-

datkowych dla poszczególnych działów budżetu miejskiego.

Sekcja Skarbowa i Komisja administracyjna.

W dniu 12 marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Federowicza posiedzenie Sekcji Skarbowej w połączeniu z Komisją administracyjną, na którem uchwalono przedstawić Radzie miasta wnioski na podwyższenie opłat akcyzowych od spirytusu do picia o 100% t. j. na 2000 Mk. od litra oraz opłat od piwa z 40 na 100 Mk. od litra. Równocześnie podwyższono kilkakrotnie stawki podatku od towarów przywożonych do Krakowa. W końcu wiceprezydent miasta Dr. Bobrowski przedstawił wniosek nagły o podwyższenie kredytu rządowego na aprowizację miasta do wysokości 3 miljardów Mk. jako funduszu obrotowego na prowadzenie piekarni, składu węgla i drzewa, oraz zakupno uzyskanego przydziału cukru, który to wniosek jednomyślnie uchwalono.

Komisja gruntowa.

Komisja gruntowa Rady m. pod przewodn. Prezydenta m. p. Federowicza na posiedzeniu w dniu 28 marca 1923 prócz kilku spraw natury formalnej w sprawie sprzedanych dawniej parcel z gruntów pofortecznych uchwaliła sprzedać Okręgowemu Związkowi Kas chorych parcele Nr. 13 i 14 z bloku gruntów pofortecznych Nr. XV. pod budowę trzech piętrowego domu dla pomieszczenia ambulatorjum, laboratorjum bakterjologiczne, instytut retgenologiczny, biur i mieszkań dla urzędników, oraz Zarządowi Powiatowej Kasy chorych parcele z gruntów pofortecznych Nr. 12 z bloku XV. pod budowę ambulatorjum, biur i mieszkań dla urzędników.

Zarówno uchwaliła wnioski Magtu, odnoszące się do złożonych ofert w myśl rozpisanej publicznej licytacji na sprzedaż parcel z gruntó w pofortecznych Nr. 12, 11 i 8 z bloku Nr. IX. za ul. Karmelicką.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska L. 13.